

RADA MIASTA ŁAŃCUTA

ul. Plac Sobieskiego 18
37-100 ŁAŃCUT

OA.0710.17.2025

UCHWAŁA Nr XXI/133/2025

RADY MIASTA ŁAŃCUTA

z dnia 30 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Łańcut
na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) Rada Miasta Łańcuta uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Łańcut na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXVIII/199/2017 Rady Miasta Łańcuta z dnia 2 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Łańcut na lata 2018-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łańcuta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Przewodniczący Rady: Sławomir Rejman

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO ŁAŃCUT

NA LATA 2025-2032

SPIS TREŚCI

	Nr strony
1. Podstawy prawne i cel opracowania	3
2. Charakterystyka gminy	7
2.1 Informacje ogólne	7
2.2 Warunki geograficzno-przyrodnicze	8
2.3 Zasoby naturalne	9
2.4 Potencjał demograficzny	9
2.5 Rolnictwo i gleby	10
2.6 Infrastruktura techniczna.....	14
3. Stan środowiska naturalnego	15
3.1 Wody powierzchniowe	15
3.2 Wody podziemne	18
3.3 Gospodarka odpadami	21
3.4 Powietrze i hałas	27
3.5 Jakość gleb	33
3.6 Promieniowanie elektromagnetyczne	33
3.7 Przyroda	35
4. Zamierzenia związane z ochroną i poprawą stanu środowiska	36
5. Działania w zakresie poprawy jakości środowiska	39
5.1. Priorytety ekologiczne	39
6. Zarządzanie Programem	47
7. Wskaźniki monitorowania efektywności Programu	50
8. Ważniejsze materiały źródłowe.....	51

1. PODSTAWY PRAWNE I CEL OPRACOWANIA

Przepisy prawne w zakresie ochrony środowiska - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska - przewidują tworzenie na wszystkich szczeblach administracyjnych kraju (gmina, powiat, województwo, kraj) systemu dokumentów planistycznych wytyczających kierunki rozwoju w kontekście ochrony środowiska. Długookresowa polityka proekologiczna ma prowadzić do nieustannej dbałości o stan środowiska przy jednoczesnym wdrażaniu polityki zrównoważonego rozwoju. W dłuższej perspektywie doprowadzi to do wyważenia kwestii ochrony środowiska, rozwoju społecznego i gospodarczego, a także czynników ekonomicznych w procesach decyzyjnych organów Gminy Miasto Łańcut.

Powstały „**Program ochrony środowiska dla Gminy Miasto Łańcut**” (dalej Program) jest aktualizacją wcześniej opracowanego dokumentu. Dokument ten aktualizuje informacje z zakresu ochrony środowiska w gminie oraz ma za zadanie usprawnić i uporządkować zarządzanie środowiskiem na terenie Miasta. Realizacja założeń Programu wpłynie na jakość środowiska naturalnego oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Reasumując, będzie on znacząco oddziaływał na rozwój Miasta zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju oraz dokumentów strategicznych stopnia krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Osiągnięcie celu nadrzędnego zdefiniowanego w niniejszym Programie możliwe jest dzięki diagnozie stanu środowiska naturalnego na terenie Miasta, zidentyfikowaniu głównych problemów ekologicznych oraz podaniu sposobów ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami finansowania.

UWARUNKOWANIA PRAWNE WYNIKAJĄCE Z PRAWODAWSTWA UE ORAZ JEGO IMPLEMENTACJI DO PRAWA KRAJOWEGO

ZASADY POLITYKI EKOLOGICZNEJ

Polityka ekologiczna Polski określona w programie pn. „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” opiera się przede wszystkim na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Artykuł 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla, że Państwo „*zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*”. Głównym założeniem ww. zasady jest odpowiednie rozumienie idei zrównoważonego rozwoju. Powinna być ona tu postrzegana jako prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, w sposób umożliwiający zachowanie zasobów i walorów środowiska, który gwarantuje trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich przez

obecne i przyszłe pokolenia. Istotne jest by działania te pozwalały na zachowanie trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Idea zrównoważonego rozwoju powinna być definiowana jako równorzędne podejście racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych. Koniecznością staje się wtedy integracja zagadnień ochrony środowiska z polityką prowadzoną w różnych dziedzinach gospodarki. Podczas realizacji Polityki Ekologicznej Państwa, ważne jest uzupełnienie zasady zrównoważonego rozwoju szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; kierunki interwencji:

- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
- uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię; kierunki interwencji:

- lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
- rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
- rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne,

Cel 3. Poprawa stanu środowiska; kierunki interwencji:

- zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
- ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
- wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
- promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki 2030

Cel główny Strategii Produktyności:	
Progresywny wzrost produktywności w warunkach gospodarki: neutralnej klimatycznie, o obiegu zamkniętym, opartej na danych.	
Cele szczegółowe:	
Obszar I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce)	- Wzrost wydajności surowcowej gospodarki - Wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce
Obszar II. Praca i kapitał ludzki	- Szybki rozwój praktycznego uczenia się przez całe życie - Przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki
Obszar III. Inwestycje (kapitał trwały i finansowy)	- Trwałe zwiększenie stopy inwestycji prywatnych - Automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw
Obszar IV. Organizacja i instytucje	- Podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych - Stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi
Obszar V. Wiedza	Wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i technologii w gospodarce
Obszar VI. Dane	Szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych
Obszar VII. Umiędzynarodowienie	- Zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynkach pozaeuropejskich - Zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

W planowanych działaniach do 2030 r. przewidziano:

- utrzymanie zasady, że podstawą ustroju rolnego będą gospodarstwa rodzinne;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju małych, średnich i dużych gospodarstw rolnych;
- większe niż dotychczas wykorzystanie potencjału sektora rolno-spożywczego dzięki rozwojowi nowych umiejętności i kompetencji jego pracowników, a także przez wykorzystanie najnowszych technologii w produkcji i zastosowanie rozwiązań cyfrowych oraz tworzenie warunków do kreowania innowacyjnych produktów;
- budowanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności na rynkach zagranicznych, której znakiem rozpoznawczym będzie wysoka jakość

i nawiązanie do najlepszych polskich tradycji, a także dostosowanie produktów rolno-spożywczych do zmieniających się wzorów konsumpcji (np. rosnącego zainteresowania żywnością ekologiczną);

- prowadzenie produkcji rolniczej i rybackiej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz dostosowanie sektora rolno spożywczego do zmian klimatu, w tym m.in. w zakresie dostępności do wody;
- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;
- tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki (jak np. biogospodarki).

POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 – STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP 2030), w obrębie systemu, obejmującego dokumenty strategiczne doprecyzowuje i określa konkretne cele w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR. Cel główny PEP 2030, czyli rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców jest przeniesiony wprost z SOR.

Ponadto PEP 2030 uchyla Strategię „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

Cele szczegółowe będą realizowane przez następujące kierunki interwencji:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej;
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;

- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych);
- przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych;
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji;
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030 – KSRR 2030 (Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) kładzie nacisk na zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W zakresie ochrony środowiska istotne będą m.in. działania takie jak:

- uzupełnienie i dostosowanie infrastruktury technicznej (energetycznej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej) i społecznej na potrzeby rozwoju gospodarczego i mieszkańców;
- racjonalne gospodarowanie przestrzenią i zapobieganie konfliktom dla osiągnięcia ładu przestrzennego i dostosowania przestrzeni lokalnej lub wykorzystania istniejących uwarunkowań (np. przyrodniczych) do potrzeb zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, a także działania na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska;
- podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska oraz dostosowania/adaptacji obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska;
- ograniczenie suburbanizacji i polepszenie ładu przestrzennego na obszarach o rozproszonej zabudowie oraz przeciwdziałanie dekoncentracji osadnictwa obciążającego budżety gmin koniecznością ponoszenia coraz wyższych nakładów na obsługę dróg, kanalizacji, wodociągów i dostarczania innych usług publicznych;
- rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej, m.in. na potrzeby srebrnej gospodarki;
- wykorzystanie potencjału ekonomii społecznej i solidarnej w rozwijaniu gospodarki o obiegu zamkniętym, w szczególności w zakresie gospodarowania odpadami i przeciwdziałania marnotrawstwu żywności;
- promowanie innowacji w obszarze smart city i smart villages.

KRAJOWY PLAN NA RZECZ ENERGII I KLIMATU NA LATA 2021-2030 (KPEiK)

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK), wypełnia obowiązek nałożony na Polskę przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu. KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej:

- bezpieczeństwa energetycznego;
- wewnętrznego rynku energii;
- efektywności energetycznej;
- obniżenia emisyjności;
- badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 - SPA2020

Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W Planie wyszczególniono priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w pierwszej kolejności w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, obszary górskie i strefy wybrzeża.

KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA 2030 (KPM)

Krajowa Polityka Miejska 2030 (KPM 2030) jest dokumentem ukierunkowanym na zrównoważony rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych. Koncentruje się na działaniach i instrumentach zorientowanych terytorialnie, które odpowiadają aktualnym wyzwaniom stojącym przed miastami oraz miejskimi obszarami funkcjonalnymi. Polityki publiczne realizowane przez liczne instytucje, szczególnie rządowe, powinny umożliwiać jak najlepsze wykorzystanie potencjałów oraz przewag konkurencyjnych polskich miast dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego.

Istotą prowadzenia krajowej polityki miejskiej jest stawianie czoła wyzwaniom rozwojowym oraz budowanie warunków do wzmacniania zdolności miast i miejskich obszarów funkcjonalnych do zrównoważonego rozwoju, polepszania jakości życia mieszkańców i budowania odporności na obserwowane zmiany klimatu.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WOJEWÓDZKICH PROGRAMÓW STRATEGICZNYCH

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO – PODKARPACKIE 2030

Województwo podkarpackie w dokumencie „Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego – Podkarpackie 2030” określa szereg wyzwań w zakresie ochrony środowiska. Zapisy kierunkowe *Strategii* zostały ujęte w następujące obszary tematyczne:

Obszar tematyczny 1 – Gospodarka i nauka – ujęcie zagadnień kultury innowacyjności, rozwoju Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji, wzmocnienia powiązań nauki i gospodarki, gospodarki bezodpadowej, Przemysłu 4.0, sektorów gospodarki – rolnictwo i turystyka.

Obszar tematyczny 2 – Kapitał ludzki i społeczny – zawiera zagadnienia w ujęciu horyzontalnym, z ujęciem sektora organizacji pozarządowych i Regionalnej Polityki Imigracyjnej. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska – dostrzega obecny stan infrastruktury komunikacyjnej oraz konieczność wzmocnienia dostępności w ujęciu zewnętrznym i wewnętrznym, obejmuje zagadnienia elektromobilności, gospodarki wodnej w tym zapewnienie dostępu do wody, retencji i zapobiegania powodziom, gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Zakładane działania prowadzone będą w takich kierunkach jak:

1. Bezpieczeństwo energetyczne i OZE.
2. Rozwój infrastruktury transportowej oraz integracji międzygałęziowej transportu.
3. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu oraz rozwój transportu publicznego.
4. Rozwój infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej w regionie.
5. Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki.
6. Przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi.
7. Zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych.

8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.

Obszar tematyczny 4 - Dostępność usług – zagadnienia dostępności do e-usług, bezpieczeństwa, współpracy regionalnej, ponadregionalnej i transgranicznej, jak również kompleksowe wsparcie obszarów w planowaniu przestrzennym.

Program ochrony środowiska ma formułę otwartą, co oznacza, że winien być korygowany i uszczegóławiany wraz ze zmianą aktów prawnych.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2024-2027 z perspektywą do 2031 r.

W Programie, każdemu z poniżej wymienionych obszarów interwencji, przyporządkowano jeden cel interwencji.

Obszar interwencji	Cele
Ochrona klimatu	Planowanie strategiczne uwzględniające zmiany klimatu
Ochrona powietrza	Poprawa jakości powietrza
Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego
Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
Gospodarowanie wodami	Zrównoważona gospodarka wodna
Gospodarka wodno-ściekowa	Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa
Zasoby geologiczne	Ochrona i racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi wraz z minimalizacją negatywnego wpływu na środowisko
Gleby	Ochrona powierzchni ziemi, gleb oraz minimalizowanie i usuwanie skutków zmian klimatu, w tym osuwisk
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami
Zasoby przyrodnicze	Ochrona i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych

Obszar interwencji	Cele
	Prowadzenie trwale zróżnicowanej gospodarki leśnej
Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2020-2026 Z PERSPEKTYWĄ DO 2032 ROKU (PGOWP)

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podkarpackiego na lata 2020-2026 z perspektywą do 2032 roku, uchwalono Uchwałą Nr XXXVI/584/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. PGOWP stanowi aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022, uchwalonego Uchwałą Nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. Plan opracowano dla osiągnięcia celów założonych w polityce ochrony środowiska, a także wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz utrzymania w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami.

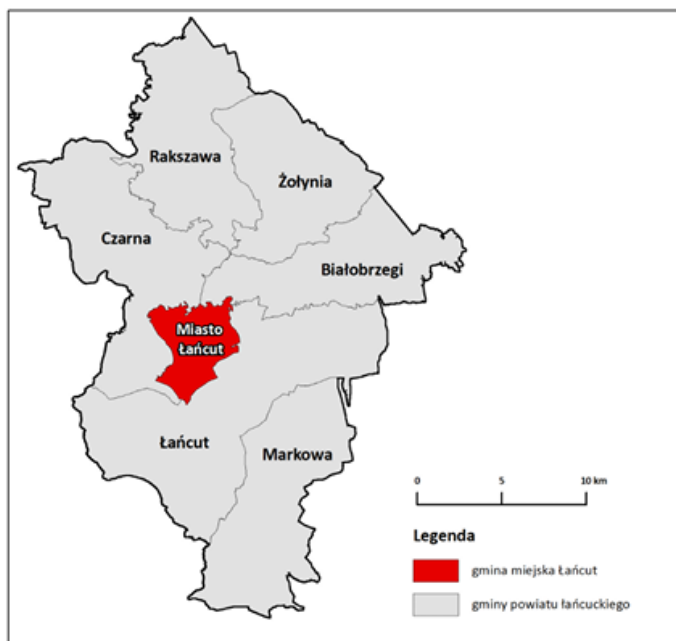
Celem nadrzędnym PGOWP jest rozwijanie na terenie województwa podkarpackiego systemu gospodarki odpadami, opartego na zapobieganiu powstawania odpadów, przygotowaniu ich do ponownego użycia, recyklingu oraz na innych metodach odzysku i unieszkodliwiania.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. Informacje ogólne

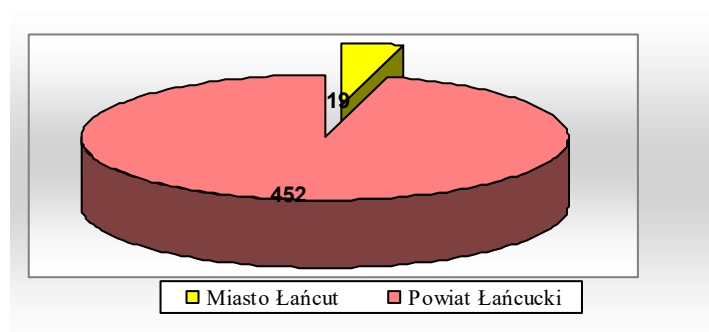
Miasto Łańcut położone jest w centralnej części Powiatu Łańcuckiego, praktycznie w centralnej części województwa podkarpackiego. Na jego terenie umiejscowiona jest droga krajowa nr 4 (E-40) oraz magistrala kolejowa Kraków – Przemyśl.

Rysunek Nr 1 - Lokalizacja Miasta Łańcut na tle innych gmin w powiecie łańcuckim (źródło: Strategia Miasta Łańcuta)

Łańcut zajmuje powierzchnię 19,42 km², co stanowi ok. 17% powierzchni powiatu (wykres nr 1). Graniczy z gminami wchodzącymi w skład tego samego powiatu (Białobrzegi, Gmina Łańcut, Czarna).

Wykres Nr 1 - Stosunek powierzchni Miasta Łańcuta do obszaru powiatu łańcuckiego

Według danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie na dzień 31 grudnia 2024 r. Miasto zamieszkiwało 17 772 mieszkańców czyli 22,1 % wszystkich mieszkańców powiatu łańcuckiego. Gęstość zaludnienia na terenie miasta Łańcuta wynosi 915 osób/km². Teren Miasta można zaliczyć do gęsto zaludnionych.

Na terenie Miasta zlokalizowane są zakłady wytwórcze i usługowe jednak nie zostały zaliczone do mogących powodować znaczące oddziaływanie na środowisko czy też powodować poważne awarie.

Położenie Miasta jest bardzo korzystne. Znajduje się ono w niewielkiej odległości od stolicy województwa Rzeszowa. Ta dogodna lokalizacja nie jest bez znaczenia dla rozwoju miasta, jednak powoduje także, że Łańcut staje się „sypialnią” Rzeszowa. Najważniejszymi cechami położenia Miasta Łańcuta są:

- Łańcut zlokalizowany jest w Pradolinie Podkarpackiej od wieków służącej jako szlak komunikacyjny. Autostrada A4, trasa kolejowa E30 (Kraków-Medyka). Bliskość lotniska Rzeszów Jasionka oraz bliskość trasy Via Carpatia;
- bliskość miasta wojewódzkiego – Rzeszowa daje lepszy dostęp do usług wyższego rzędu (m.in. lepszy dostęp do uczelni wyższych, dostęp do instytucji kultury – kina, teatry, filharmonia, dostęp do leczenia szpitalnego i specjalistycznych poradni medycznych, instytucji z dziedziny prawa i sądownictwa itp.);
- dostęp mieszkańców gminy do szerokiego i zróżnicowanego rynku pracy w stolicy województwa;
- centralne położenie miasta - łatwy dostęp do głównych punktów regionu;
- dostępność miasta dla odwiedzających - możliwość dotarcia koleją, samochodem lub komunikacją autobusową.

2.2. Warunki geograficzno – przyrodnicze

Gmina Miasto Łańcut położona jest na obszarze dwóch krain geograficznych: Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego. Granica pomiędzy tymi krainami przebiega wzdłuż magistrali kolejowej i dzieli Miasto na dwie części: niziną w północnej części oraz pagórkowatą w części południowej.

Część nizinna charakteryzuje się słabo urzeźbioną powierzchnią, miejscami tylko pofalowaną o średnich wysokościach 150 – 250 m n.p.m. Panuje tu klimat umiarkowanie wilgotny, o średniej rocznej opadów atmosferycznych 600 – 700 mm.

Część górzysta charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu tworzoną przez pasma wzgórz przebiegających z północnego zachodu na południowy wschód. Najwyższe wzniesienie to Królewska Góra w Medyni – 261 m n.p.m.

Na obszarze Miasta można wyróżnić różne formy morfologiczne charakteryzujące rzeźbę terenu. Zbocza wysoczyzny są wyniesione do ok. 195-250 m n.p.m. i nachylone ku dolinie Wisłoka. Przeważają spadki 5-12%, lokalnie dochodzące do 20%. Generalnie teren posiada ekspozycję południową. Powierzchnie są pocięte nieregularnymi dolinkami bocznymi. W dolinie Wisłoka charakterystyczną formą morfologiczną jest terasa zalewowa pochodzenia akumulacyjnego rzeki, forma płaska o spadkach nieprzekraczających 2 %, wzniesiona ok. 4-7 m nad średni poziom wody w rzece.

Na terenie Miasta panuje klimat o średniorocznej temperaturze 8° C, dominującym zachodnim i południowo-zachodnim kierunku wiatru i średniej rocznej ilości opadów atmosferycznych wynoszącej 600-700 mm.

Przez powiat łańcucki, przepływa rzeka Wisłok będąca dopływem Sanu oraz mniejsze ciekі wodne Mikośka czy Dopływ w Głuchowie.

2.3. Zasoby naturalne

Na terenie gminy nie zostały zlokalizowane szczególne zasoby naturalne.

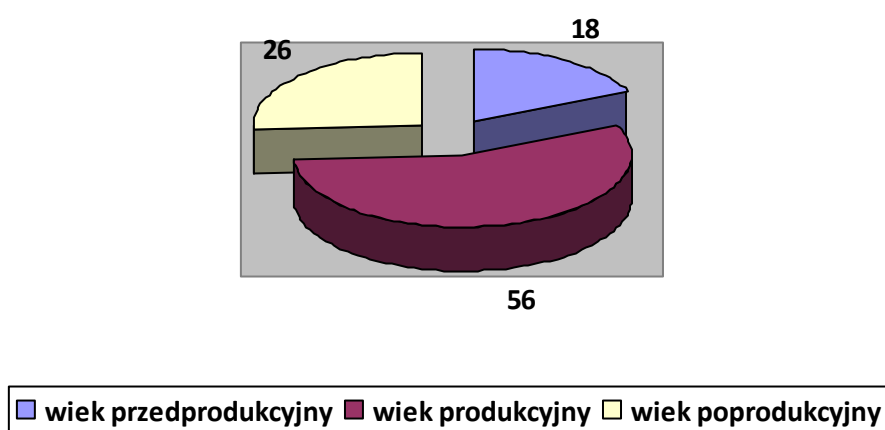
2.4. Potencjał demograficzny

Na terenie Miasta wg danych z Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31 grudnia 2024 r. zamieszkiwało 17 074 osób i jest to mniej niż w 2019 r. o 260 osób. Na 1 km² przypada 915 mieszkańców, przy średniej wojewódzkiej dla terenów wiejskich 117 osób, co stawia ją jako jedną z najgęściej zaludnionych gmin w powiecie i województwie.

Maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (od 2010 r. odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmalał o prawie 4%) przy nieznacznym wzroście ludności w wieku produkcyjnym i wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, co w konsekwencji będzie prowadziło do starzenia się społeczeństwa.

Strukturę wieku mieszkańców gminy przedstawia wykres nr 2.

Wykres Nr 2 - Struktura wieku mieszkańców Miasta Łańcuta wyrażona w %

W 2024 r. Miasto Łańcut miało ujemny przyrost naturalny.

2.5. Rolnictwo i gleby

Gmina Miasto Łańcut jest gminą miejską, stąd też rolnictwo nie jest tutaj rozwinięte. Zdecydowaną większość obszaru gminy stanowią tereny przekształcone antropogenicznie.

2.6. Infrastruktura techniczna

Drogi

W ostatnich latach daje się zauważyć znaczny wzrost jakości powierzchni drogowych. Dotyczy to zarówno dróg zaliczanych do krajowych czy wojewódzkich jak również nawierzchni dróg powiatowych lub gminnych. Łączna długość dróg znajdujących się w granicach administracyjnych Miasta wynosi ponad 90 km, i w większości posiadają one nawierzchnię utwardzoną.

Zaopatrzenie w wodę

Miasto Łańcut posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, zdolną dostarczyć wodę praktycznie do wszystkich mieszkańców gminy. Mieszkańcy nie podłączeni do sieci wodociągowej korzystają z indywidualnych studni przydomowych (najczęściej kopanych lub wierconych). Dostarczona woda pochodzi z zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425. Według danych GUS w 2023 r. 99,9 % mieszkańców korzystało z instalacji wodociągowej.

Kanalizacja

Gmina Miasto Łańcut systematycznie realizuje przedsięwzięcia związane z budową systemu kanalizacji sanitarnej, odprowadzającej ścieki bytowe i komunalne do uruchomionej na terenie miejscowości Wola Dalsza mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków. Sukcesywna rozbudowa sieci kanalizacyjnej spowodowała, że ponad 93% mieszkańców może z niej korzystać.

Gospodarka odpadowa

Problem odpadów jest jednym z ważniejszych tematów nie tylko w Mieście ale także na terenie województwa i kraju. Na terenie Gminy Miasto Łańcut odbiór odpadów komunalnych odbywa się w sposób zorganizowany. Odpady komunalne na poszczególnych posesjach indywidualnych, w firmach i instytucjach gromadzone są w pojemnikach oraz workach z tworzyw sztucznych.

Na terenie Miasta, jeszcze przed wprowadzeniem ustawowego obowiązku segregacji odpadów, wprowadzona została selektywna zbiórka odpadów (selekcja u źródła). Prawidłowa gospodarka odpadami wytwarzanymi w przedsiębiorstwach znajdujących się na terenie Miasta leży (zgodnie z zapisami ustawy o odpadach) w gestii tychże przedsiębiorstw.

Szczegółowe informacje na temat prowadzenia gospodarki odpadami w Gminie Miasto Łańcut zawarte są w Regulaminie utrzymania czystości i porządku, który jest aktem prawa miejscowego.

Gazyfikacja

W Gminie Miasto Łańcut funkcjonuje sieć gazociągowa. Wg danych GUS z gazu korzysta ponad 93% mieszkańców. Część mieszkańców, instytucji oraz przedsiębiorców modernizowała lokalne źródła ciepła dostosowując je do możliwości używania gazu sieciowego jako źródła energii cieplnej. Gaz również traktowany był dotychczas jako ekologiczne źródło ciepła.

Dostęp do energii elektrycznej

Funkcjonujący system linii energetycznych i stacji transformatorowych pokrywa całkowicie potrzeby w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną. System przesyłowy wymaga jednak ciągłej rozbudowy i modernizacji.

Turystyka

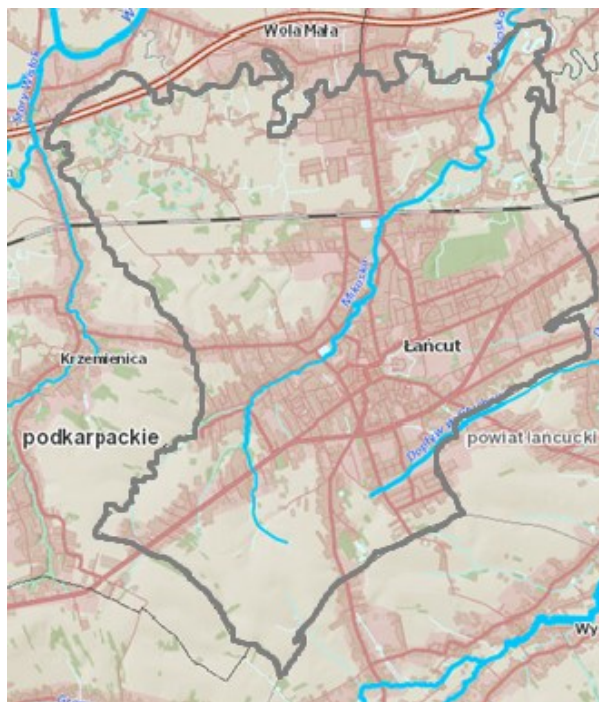
Miasto Łańcut posiada wiele obiektów turystycznych i jest pod tym względem atrakcyjną miejscowością. Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID) z dnia 15 grudnia 2017 r. na obszarze Łańcuta znajduje się 181 zabytkowych obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jednak najistotniejszymi z nich są: Zespół rezydencjonalny Łańcut – zespół zamkowy – parkowy, Synagoga z 1761 r., Kościół rzymsko-katolicki z XIV w.

3. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.1. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym Miasto Łańcut położona jest w dorzeczu rzeki Wisłok i jej lewobrzeżnych dopływów. W swym biegu na terenie Miasta przepływają cieki wodne takie jak Mikośka czy Dopływ w Głuchowie.

Rysunek Nr 2 - Cieki wodne na terenie Miasta Łańcuta (źródło: <https://mapy.isok.gov.pl>)

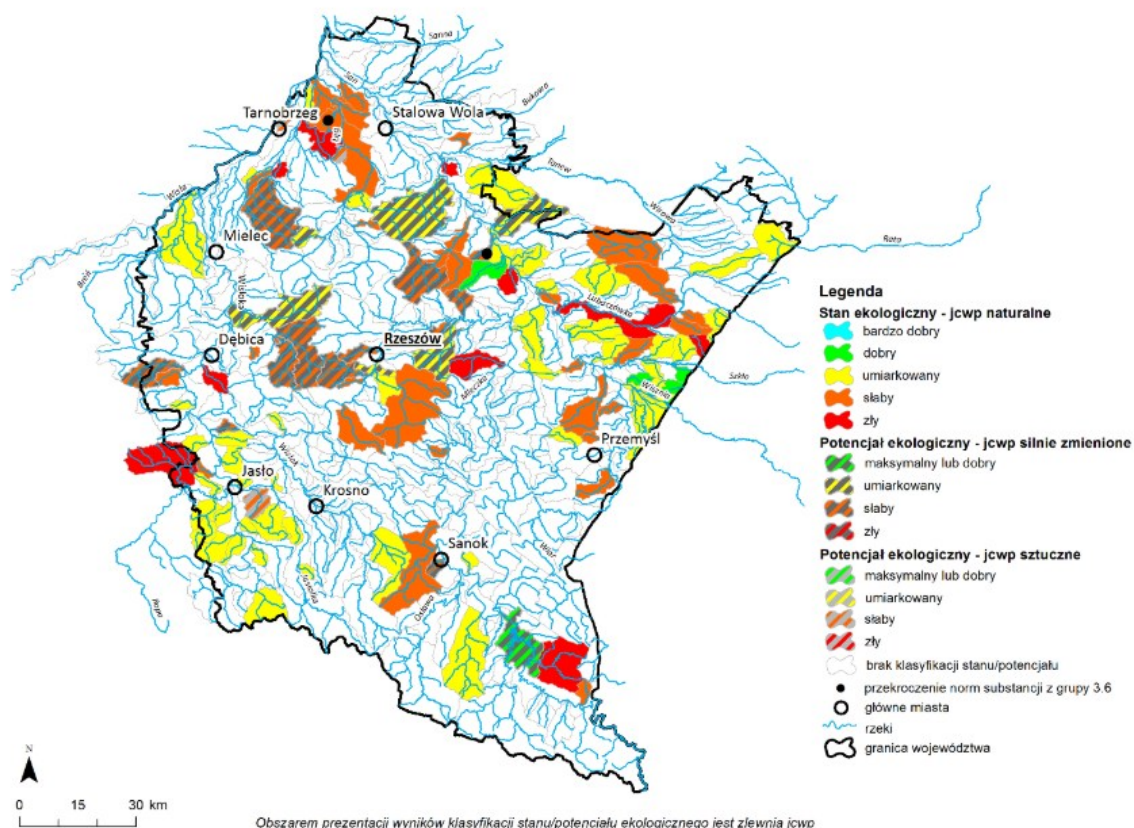
Jakość wód powierzchniowych płynących, na terenie Miasta Łańcuta nie jest monitorowana, stąd też nie można jednoznacznie wskazać stopnia ich zanieczyszczenia. Można jedynie domniemywać, że pomimo znacznego skanalizowania gminy do wód tych mogą dostawać się zanieczyszczenia pochodzenia antropologicznego. Znajduje się on na rzece Wisłok w miejscowości Łańcut (tabela nr 2).

Wisłok jest lewobrzeżnym dopływem Sanu, do którego uchodzi w km 90,5. Całkowita długość Wisłoka wynosi 204,9 km a powierzchnia zlewni 3522 km². Rzeka ta przepływa między innymi przez tereny gmin Czarna i Białobrzegi.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2025-2032

Tabela Nr 1 - Wyniki badań jakości wód powierzchniowych

Lp.	Nazwa i kod jednolitej części wód (jcwp)	Nazwa i kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Typ abiotyczny	Status jcwp	Program monitoringu w 2018 r.	Klasa elementów BfOL - element decydujący o klasie	Klasa elementów HYMO	Klasa elementów FCH 3.1-3.5	Klasa elementów FCH 3.6	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego		Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu jcwp	Region wodny
										Klasa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan	
Zlewnia Wisłoka														
115	Pielnica PLRW2000122261899	Pielnica - Kamionki PL01S1601_3961	12	NAT	MD, MO, MDna, MOna, MOEU	III - MF, MZB	II	poniżej II	II	III	umiarkowany stan ekologiczny	dobry	zły	G-WW
116	Wisłok od Zb. Besko do Czarnego Potoku PLRW2000142263337	Wisłok - Odrzykoń PL01S1601_3309	14	SZCW	MO, MOna							dobry	Brak możliwości oceny	G-WW
117	Szulfarówka PLRW20001222636	Szulfarówka - Wiśniowa PL01S1601_0307	12	NAT	MO, MOEU	III - FB	II	poniżej II		III	umiarkowany stan ekologiczny		zły	G-WW
118	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy PLRW200014226399	Wisłok - Dobrzechów PL01S1601_1933	14	SZCW	MO, MOEU							poniżej dobrego	zły	G-WW
119	Stobnica od Łądzierza do ujścia PLRW200014226499	Stobnica - Godowa PL01S1601_1936	14	SZCW	MO, MOna							dobry	Brak możliwości oceny	G-WW
120	Gwoźnica PLRW200012226549	Gwoźnica - Wyzne PL01S1601_0354	12	NAT	MO, MOEU	IV - FB	II	poniżej II		IV	slaby stan ekologiczny		zły	G-WW
121	Mogielnica PLRW20006226556	Mogielnica - Boguchwała PL01S1601_0460	6	NAT	MO	IV - FB	II	poniżej II		IV	slaby stan ekologiczny		zły	G-WW
122	Lubcza PLRW200062265589	Lubcza - Rzeszów PL01S1601_0461	6	SZCW	MO	IV - FB	II	poniżej II		IV	slaby potencjał ekologiczny		zły	G-WW
123	Wisłok od Stobnicy do zb.Rzeszów PLRW200015226559	Wisłok - Zwięczyca PL01S1601_1934	15	SZCW	MO, MOna							poniżej dobrego	zły	G-WW
124	Strug od Chmielnickiej Rzeki PLRW2000122265689	Strug - Kielnarowa PL01S1601_3689	12	NAT	MD, MO, MDna, MOna, MOEU	IV - MF	I	poniżej II	II	IV	slaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły	G-WW
125	Strug od Chmielnickiej Rzeki do ujścia PLRW2000142265699	Strug - Biała PL01S1601_1939	14	NAT	MD, MO, MDna, MOna, MOEU	III - MF, MZB, ICH	II	poniżej II	II	III	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły	G-WW
126	Zb. Rzeszów PLRW20000226579	Zbiornik Rzeszów - Rzeszów PL01S1601_1965	0	SZCW	MD, MO, MDna, MOna, MOEU	III - FLORA	I	II	II	III	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły	G-WW
127	Przyrywa PLRW20006226596	Przyrywa - Rzeszów PL01S1601_0467	6	SZCW	MO	IV - FB	II	poniżej II		IV	slaby potencjał ekologiczny		zły	G-WW
128	Mrowia PLRW20001722669	Mrowia - Nowa Wieś PL01S1601_1938	17	SZCW	MO, MOna							dobry	Brak możliwości oceny	G-WW
129	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka PLRW200019226739	Wisłok - Czarna PL01S1601_3310	19	SZCW	MO							dobry	Brak możliwości oceny	G-WW
130	Mikośka PLRW200016226756	Mikośka - Wola Dalsza PL01S1601_1941	16	SZCW	MO, MOEU	IV - FB	II	poniżej II		IV	slaby potencjał ekologiczny		zły	G-WW
131	Sawa PLRW200016226769	Sawa - Wola Dalsza PL01S1601_2240	16	SZCW	MD, MO, MOEU	III - FB, MF, MZB, ICH	II	poniżej II	II	III	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły	G-WW
132	Zołynianka PLRW2000172267729	Zołynianka - Smolarzyny PL01S1601_0376	17	SZCW	MO, MOEU	IV - FB	II	poniżej II		IV	slaby potencjał ekologiczny		zły	G-WW
133	Potok Średni PLRW200016226858	Potok Średni - Kańczuga PL01S1601_0382	16	NAT	MO	4/	II	poniżej II		4/			Brak możliwości oceny	G-WW
134	Markówka PLRW200016226869	Markówka - Urzejowice PL01S1601_3664	16	NAT	MO, MOEU	V - FB	II	poniżej II		V	zły stan ekologiczny		zły	G-WW
135	Serwatówka PLRW2000162268869	Serwatówka - Zarzecze PL01S1601_0407	16	NAT	MO	II - FB	II	poniżej II		III	umiarkowany stan ekologiczny		zły	G-WW
136	Mirociński PLRW200016226894	Mirociński - Gorliczyna PL01S1601_0410	16	NAT	MO	III - FB	II	poniżej II		III	umiarkowany stan ekologiczny		zły	G-WW
137	Strzyganka PLRW200016226898	Strzyganka - Gniewczyzna Łańcucka PL01S1601_0411	16	NAT	MO	II - FB	II	1/	1/			1/	Brak możliwości oceny	G-WW

Mapa Nr 1 - Jakość wód powierzchniowych

Wszystkie zakłady przemysłowe korzystają z sieci wodociągowej lub posiadają własne ujęcia wody oraz podłączone są do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

3.2. Wody podziemne

Miasto Łańcut pobiera wody podziemne ze studni zlokalizowanych w gminach znajdujących się w terasie rzecznej Wisłoka (głównie w Gminie Czarna). Wody podziemne są pochodzenia czwartorzędowego i wchodzi w skład Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

Tabela nr 2. Dane charakterystyczne GZWP o zasobach udokumentowanych.

Nazwa zbiornika	Powierzchnia km ²	Zasoby dyspozycyjne m ³ /d	Pobory wody m ³ /d
GZWP Nr 425 „Dębica-St.Wola-Rzeszów”	2 194,0	576 000	113 000

Wody podziemne są znacznie mniej zdegradowane jakościowo niż wody powierzchniowe. Wynika to z faktu, że są one częściowo chronione przed bezpośrednimi wpływami zanieczyszczeń pochodzących z powietrza, wód powierzchniowych i powierzchni ziemi. Jednakże jakiegokolwiek zanieczyszczenie wód podziemnych miałyby charakter trwały i mogłyby deklasować wody podziemne w ich przydatności do spożycia.

Wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia mieszkańców gminy w ten nieodzowny do życia produkt.

Na terenie powiatu łańcuckiego w miejscowości Łańcut znajduje się jeden punkt pomiarowy sieci krajowej monitoringu jakości zwykłych wód podziemnych. Próbki wody z GZWP nr 425 pobierane są raz w roku.

Szczegółowe informacje dotyczące JCWPd: Nr 153 przedstawiają się następująco:

Powierzchnia: 1492,2 km²

Region wodny: Górnej Wisły

Ocena stanu: dobry

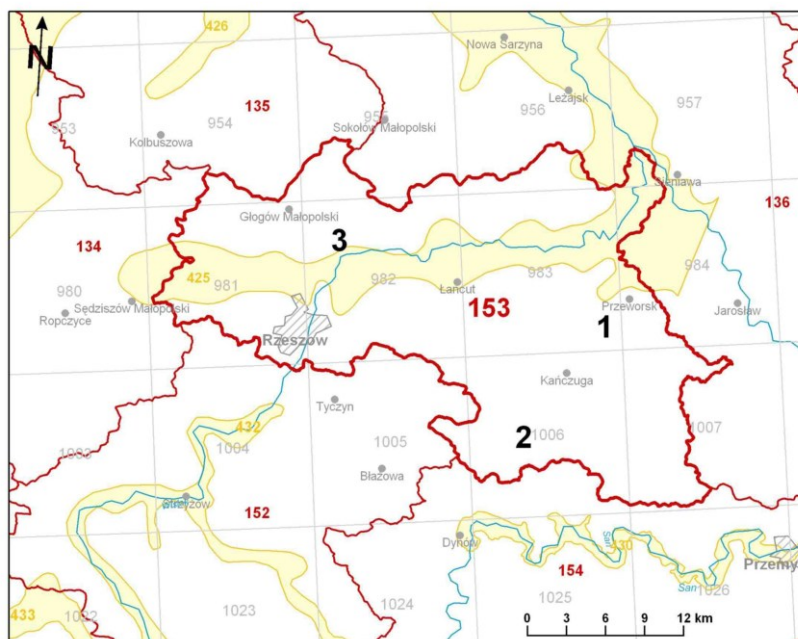
Rodzaj użytkowania: rolniczy

Niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

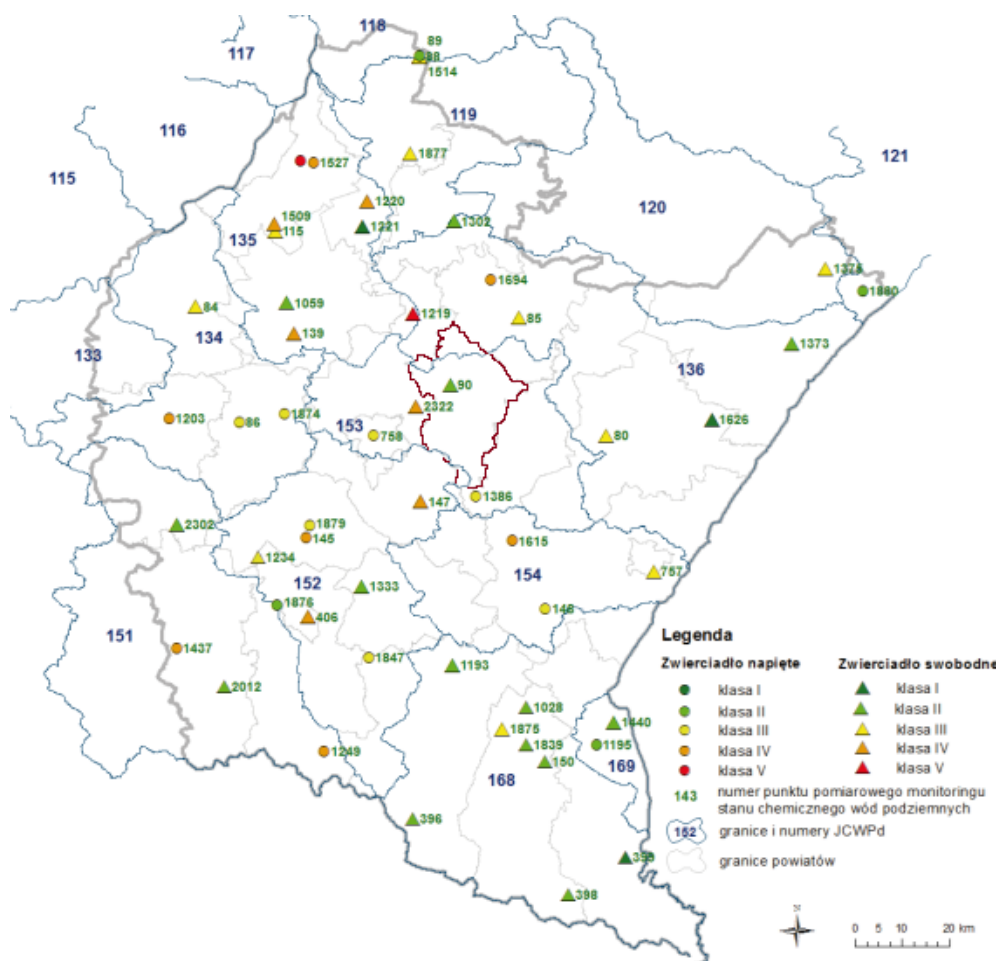
JCWPd została wyznaczona na mocy art. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej do spożycia przez ludzi.

Region: Górnej Wisły w pasie Północnego Podkarpacia, Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich Województwo: podkarpackie Powiaty: jarosławski, kolbuszowski, leżajski, łańcucki, m. Rzeszów, przeworski, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski.

Cecha szczególna JCWPd (ilościowa, chemiczna): Q - ilościowo – stan dobry, jakościowo – dobry. Pg - ilościowo – stan słaby, jakościowo - stan bardzo dobry. GZWP występujące w obrębie JCWPd: 425 (Q).

Rysunek Nr 3 - Jednolita część wód podziemnych Nr JCWPd: 153 (Źródło: www.psh.gov.pl)

Rysunek Nr 4 - Jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych (Źródło: WIOŚ Rzeszów)

3.3. Gospodarka odpadami

Zgodnie ze znowelizowaną definicją znajdującą się w ustawie o odpadach, odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

- z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz
- ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych

– *przy czym odpady komunalne **nie obejmują** odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości.*

Wywóz nieczystości stałych (odpadów) realizowany jest przez firmy, wpisane do rejestru działalności regulowanej. Gmina Miasto Łańcut została przyporządkowana do północnego regionu gospodarki odpadami komunalnymi.

Odpady komunalne na poszczególnych posesjach indywidualnych, w firmach i instytucjach gromadzone są w pojemnikach, w tym workach. Na terenie Miasta wprowadzona została selektywna zbiórka odpadów (selekcja u źródła).

Szczegółowe informacje na temat prowadzenia gospodarki odpadami w Gminie Miasto Łańcut zawarte są w Regulaminie utrzymania czystości i porządku, który jest aktem prawa miejscowego.

Rada Miasta podjęła w dniu 30 grudnia 2024 r. Uchwałę Nr X/66/2024 RADY MIASTA ŁAŃCUTA w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasto Łańcut jest aktem prawa miejscowego i szczegółowo określa sposób gospodarowania odpadami na terenie Miasta Łańcut.

Zgodnie z zapisami ww. regulaminu gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęte są nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy (zabudowa jednorodzinna, zabudowa wielolokalowa).

Właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a na których powstają odpady komunalne, zobowiązani są zawrzeć umowę na odbieranie odpadów komunalnych z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, prowadzonego przez Burmistrza Miasta Łańcuta.

Pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów komunalnych należy ustawić na nieruchomości w sposób nie powodujący uciążliwości i utrudnień dla mieszkańców nieruchomości lub osób trzecich. Właściciele nieruchomości są zobowiązani do oznakowania pojemników i worków poprzez umieszczenie na nich adresu danej posesji, w celu m. in. pozostawienia przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne odpowiedniej ilości w/w worków na wymianę dla danej nieruchomości.

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania, przedsiębiorca odbierający odpady do odbierania następujących odpadów:

- 1) papieru i tektury;
- 2) szkła opakowaniowego;
- 3) tworzyw sztucznych, w tym opakowań wielomateriałowych;
- 4) metali;
- 5) przeterminowanych leków i chemikaliów;
- 6) zużytych baterii i akumulatorów;
- 7) zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 8) odpadów wielkogabarytowych;
- 9) odpadów budowlanych i rozbiórkowych wysegregowanych (np. gruz, styropian, ramy okienne bez szkła);
- 10) zużytych opon;
- 11) bioodpadów;
- 12) żużla i popiołu;
- 13) pozostałych zmieszanych odpadów komunalnych,
- 14) tekstyliów i odzieży.

Wg. zapisów ww. Regulaminu na terenie miasta Łańcuta, do gromadzenia odpadów komunalnych, należy stosować następujące rodzaje pojemników:

- 1) pojemniki o pojemności od 120 do 1100 litrów;
- 2) kontenery na odpady typu KP o pojemności 7 m³;
- 3) pojemniki lub worki na odpady, z przeznaczeniem do selektywnej zbiórki odpadów, o pojemności nie mniejszej niż 80 litrów;
- 4) kosze uliczne na odpady o pojemności minimalnej 30 litrów;
- 5) kontenery na odpady budowlano-remontowe o pojemności do 3 m³;

- 6) pojemniki specjalistyczne o różnej pojemności np. na przeterminowane leki, zużyte baterie, itp. o minimalnej pojemności 5 litrów;
- 7) pojemniki podziemne o różnej pojemności.

Worki i pojemniki powinny być oznaczone nadrukiem jakie odpady należy w nich gromadzić oraz winny posiadać następującą kolorystykę:

- 1) kolor żółty - metale żelazne i nieżelazne, w tym odpady opakowaniowe z metali oraz tworzywa sztuczne, w tym odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych i odpady opakowaniowe wielomateriałowe - pojemniki oznaczone napisem: „*Metale i tworzywa sztuczne*”,
- 2) kolor niebieski - papier i tektura, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury - pojemniki oznaczone napisem: „*Papier*”,
- 3) kolor brązowy odpady kuchenne ulegające biodegradacji i odpady ulegające biodegradacji (odpady zielone) - oznaczone napisem: „*Bio*”,
- 4) kolor zielony - przeznaczony na szkło bezbarwne i kolorowe, w tym odpady opakowaniowe ze szkła - pojemniki oznaczone napisem „*Szkło*”, z wyłączeniem szkła okiennego”
- 5) kolor czarny - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do wyposażenia nieruchomości w odpowiednią ilość pojemników (urządzeń) do gromadzenia odpadów komunalnych, uwzględniając ilość wytwarzanych odpadów komunalnych oraz ilość osób z nich korzystających.

Do funkcjonującego na terenie gminy punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych mieszkańcy mogą, w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przekazywać samodzielnie następujące rodzaje odpadów:

- 1) papier i tekturę – bez ograniczeń;
- 2) szkło opakowaniowe pozbawione zawartości – bez ograniczeń;
- 3) tworzywa sztuczne, w tym opakowania wielomateriałowe – bez ograniczeń;
- 4) metal – bez ograniczeń;
- 5) odpady wielkogabarytowe – bez ograniczeń;
- 6) zużyte opony – do 4 sztuk rocznie;
- 7) bioodpady (trawa, liście, drobne gałęzie) – bez ograniczeń;
- 8) żużel i popiół – bez ograniczeń;
- 9) zużyty kompletny sprzęt elektryczny i elektroniczny – bez ograniczeń;
- 10) zużyte baterie i akumulatory – bez ograniczeń;
- 11) odpady budowlane i rozbiórkowe wysegregowane (np. gruz, styropian, ramy okienne bez szkła), pochodzące z drobnych remontów prowadzonych wyłącznie we własnym zakresie – do 500 kg rocznie;

- 12) przeterminowane leki i chemikalia – bez ograniczeń;
 13) odpady niebezpieczne – bez ograniczeń;
 14) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki – bez ograniczeń;
 15) tekstylia i odzież – bez ograniczeń.

Tabela Nr 3 - Częstotliwość odbierania odpadów komunalnych

Rodzaj odpadów komunalnych	Nieruchomości zamieszkałe w zabudowie jednorodzinnej	Nieruchomości zamieszkałe w zabudowie wielolokalowej
Odpady zmieszane	od 1 kwietnia do 31 października - 1 raz na 2 tygodnie; od 1 listopada do 31 marca - 1 raz na 3 tygodnie;	od 1 kwietnia do 31 października - nie rzadziej niż 1 raz na tydzień; od 1 listopada do 31 marca - nie rzadziej niż 1 raz na 2 tygodnie
Papier i tektura Szkło opakowaniowe Tworzywa sztuczne Opakowania wielomateriałowe Metale	1 raz na miesiąc z nieruchomości; cały rok do PSZOK-u	w miarę zapełnienia pojemników, nie rzadziej niż 1 raz na 2 tygodnie; cały rok do PSZOK-u
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	cały rok do PSZOK-u	cały rok do PSZOK-u
Odpady wielkogabarytowe Zużyte opony	cały rok do PSZOK-u	cały rok do PSZOK-u
Odpady budowlane i rozbiórkowe wysegregowane	cały rok do PSZOK-u	cały rok do PSZOK-u
Bioodpady	od 1 kwietnia do 15 grudnia - w terminie odbioru odpadów zmieszanych; cały rok do PSZOK-u	od 1 kwietnia do 15 grudnia - w terminie odbioru odpadów zmieszanych; cały rok do PSZOK-u
Żużel i popiół	od 1 października do 31 maja - w terminie odbioru odpadów zmieszanych; cały rok do PSZOK-u	od 1 października do 31 maja - w terminie odbioru odpadów zmieszanych; cały rok do PSZOK-u

Przeterminowane leki i chemikalia Odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki Odpady niebezpieczne Zużyte baterie i akumulatory Tekstylia i odzież	cały rok do PSZOK-u	cały rok do PSZOK-u
---	---------------------	---------------------

Przyjęcie odpadów w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest możliwe po uprzednim telefonicznym lub osobistym uzgodnieniu terminu i godziny przyjęcia odpadów oraz okazaniu dokumentu potwierdzającego uiszczenie opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów, za dany miesiąc.

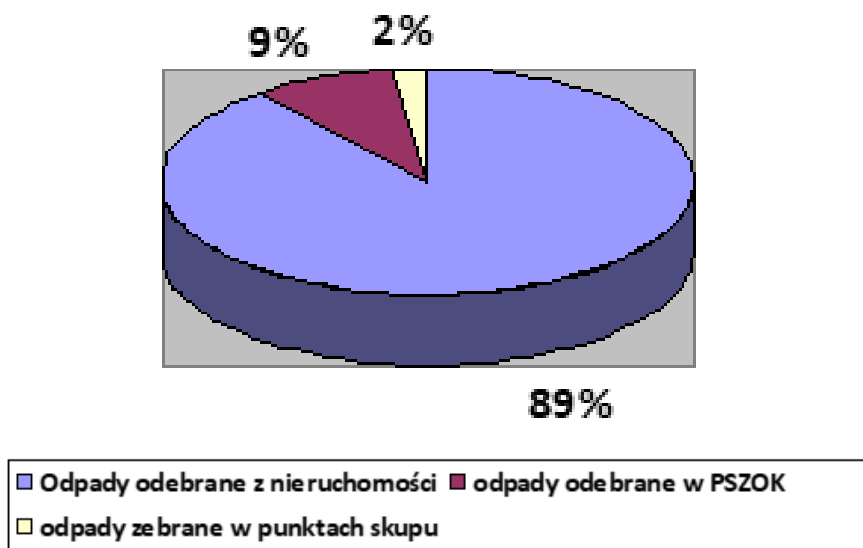
Tabela Nr 5 - Wykaz podmiotów zarejestrowanych w Rejestrze Działalności Regulowanej

Lp	Nazwa firmy i adres firmy	Poczta	Nip	Regon
1.	Gospodarka Komunalna w Błażowej Spółka z o.o. ul. 3-Go Maja 35	36-030 Błażowa	813 307 97 37	690689636
2.	EKOLINE Usługi Komunalne Sp. z o.o. Niziny 290	37-716 Orły	795 253 56 34	363612779
3.	Łańcucki Zakład Komunalny Sp. z o.o. ul. Traugutta 20	37-100 Łańcut	815 178 77 23	180643965
4.	FUH EKOSWIAT-I.M. Izabela Nieć Łuczyce 10	37-705 Przemyśl	795 204 95 08	382683477
5.	Stare Miasto-Park Sp. z o.o. Wierzawice 874	37-300 Leżajsk	816 161 48 75	180054074
6.	ECOLUX Mirosław Dybek ul. Uroczą 10A/32	35-326 Rzeszów	795 245 88 56	522 494 593
7.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Rzeszów Sp. z o.o. al. gen. Wł. Sikorskiego 428,	35-304 Rzeszów	813 000 98 54	690260991
8.	Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Zenon Haligowski, Glinik Charzewski 117	38-100 Strzyżów	819 000 42 28	690541939
9.	Produkcja Handel Usługi „Ekomax” Jerzy Kotulak, ul. Hankówka 28	38-200 Jasło	685 101 16 33	370244511
10.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Mirosław Olejarczyk, Wola Jachowa 94 A	26-008 Górno	675 105 30 27	291128177
11.	Bogusława Dybek „B I M Dybkowie” ul. Witosa 48	34-710 Żurawica	795 105 68 48	650130280

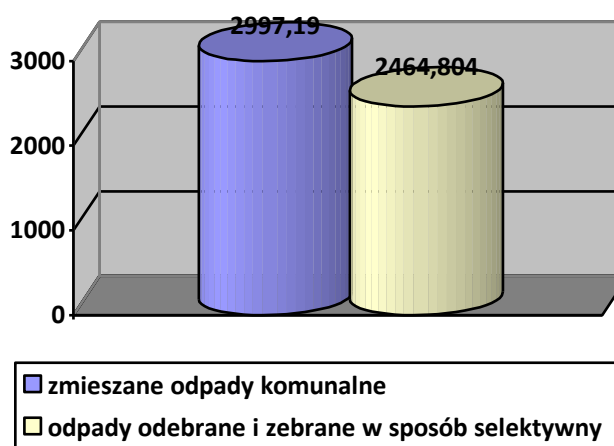
W roku 2024 odebrano z nieruchomości 2997,19 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych (kod 200301) oraz 1872,509 Mg odpadów segregowanych.

W Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przyjęto 477,369 Mg odpadów, natomiast w punktach zbierania odpadów zlokalizowanych na terenie miasta przyjęto 114,9256 Mg odpadów.

Z powyższych informacji wynika, że średnia masa odpadów przypadająca na jednego mieszkańca Łańcuta wynosi 307 kg/rok

Wykres Nr 4 - Struktura odpadów odebranych i zebranych w 2024 r.

Wykres Nr 5 - Masa odpadów odebranych i zebranych jako zmieszane i jako selektywnie zbierane

3.4 Powietrze i hałas

Jakość powietrza

W Polsce zagadnienia ochrony powietrza uregulowane są w ustawie Prawo ochrony środowiska i rozporządzeniach Ministra Środowiska.

Zanieczyszczenia powietrza to gazy, ciecze i ciała stałe obecne w atmosferze nie będące jego naturalnymi składnikami lub też substancje występujące w ilościach wyraźnie zwiększonych w porównaniu z naturalnym składem powietrza. Zanieczyszczenia emitowane do powietrza niekorzystnie wpływają nie tylko na stan atmosfery, ale także na jakość oraz czystość wód i gleb, rozwój roślin i zwierząt, a co za tym idzie także na zdrowie człowieka.

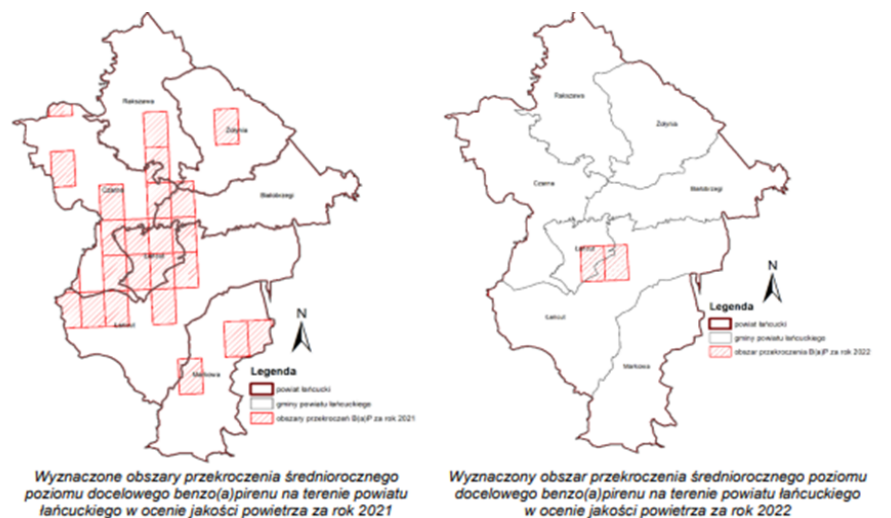
Antropologiczne źródła powstawania zanieczyszczeń powietrza podzielić można:

- energetyczne spalanie paliw,
- przemysłowe procesy technologiczne,
- transportowe (głównie transport samochodowy),
- komunalne – gospodarstwa domowe oraz unieszkodliwianie odpadów.

Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza w gminie są zakłady przemysłowe, kotłownie lokalne oraz środki transportu. W skali lokalnej zanieczyszczenia powstające w małych kotłowniach i paleniskach domowych, gdzie podstawowym źródłem energii cieplnej jest spalanie węgla i koksu oraz nierzadko odpadów domowych oraz powstające w wyniku spalania paliw ciekłych w pojazdach mechanicznych są źródłem powstania tzw. niskiej emisji uciążliwej szczególnie w okresie grzewczym.

Ponadto na stan czystości powietrza wpływ mogą mieć punktowe źródła emisji zanieczyszczeń przemysłowych i komunalnych

Na terenie Miasta Łańcut nie ma zlokalizowanej stacji monitoringu powietrza, na której prowadzone są badania jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ocenie za lata wykorzystano wyniki modelowania jakości powietrza wykonanego na poziomie krajowym przez Zakład Modelowania Atmosfery i Klimatu Instytutu Ochrony Środowiska - Państwowego Instytutu Badawczego na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz szacowania w oparciu o wyniki badań jakości powietrza, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Na terenie Miasta Łańcuta wykazano przekroczenie emisji benzo(α)pirenu w latach 2021 oraz 2022.

Uchwałą nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 kwietnia 2018 r. zostały wprowadzone ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw tzw. uchwała antysmogowa. Uchwała wyznacza terminy, od których w nowo wybudowanych domach, lub przy wymianie kotła na nowy nie będzie możliwa eksploatacja kotła na węgiel lub drewno niespełniającego wymagań określonych w uchwale. Uchwała wprowadza również wymagania dla jakości stosowanych paliw, aby wyeliminować z użycia paliwa złej jakości, głównie odpady węglowe. Wraz z wejściem w życie uchwały antysmogowej (w województwie podkarpackim od 1 czerwca 2018 r.) nie można stosować do ogrzewania węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem, mułów i flotokoncentratów węglowych. Te frakcje to właściwie odpady węglowe zawierające znaczne ilości wilgoci, popiołu i innych zanieczyszczeń decydujących o dużej emisji przy jego spalaniu. Zakazane jest także spalanie drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%. W uchwale zawarto również regulacje dotyczące ograniczenia emisji z kominków, które także będą musiały spełniać wymagania emisyjne. Od przyjętego w uchwale terminu dopuszczone będzie używanie tylko kominków spełniających wymagania emisyjne lub kominków, których sprawność cieplna wynosi co najmniej 80%. Kominki, które nie będą spełniać tych wymagań będą musiały zostać wyposażone w urządzenie redukujące emisję zanieczyszczeń do poziomu zgodnego z wymaganiami. Pełny tekst uchwały antysmogowej dostępny jest na stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

<http://www.bip.podkarpackie.pl/index.php/informacja-o-srodowisku/ochrona-powietrza/4055-uchwala-antysmogowa-dla-wojewodztwa-podkarpackiego>.

Wsparciem dla mieszkańców Podkarpacia w walce ze smogiem są również programy realizowane przez Fundusze Ochrony Środowiska: Program Priorytetowy NFOŚiGW „Czyste powietrze” oraz Program WFOŚiGW w Rzeszowie „Przyjazny Dom” mające na celu m.in. wymianę niskosprawnych i przestarzałych urządzeń i instalacji.

Hałas

Emisja hałasu jest obecnie najpowszechniejszym zanieczyszczeniem środowiska. Ostatnie badania hałasu w Polsce wskazują na poszerzanie obszarów o niekorzystnym klimacie akustycznym. Konsekwencją takiego stanu jest objęcie szkodliwym wpływem hałasu coraz większej liczby ludzi. Szacuje się, iż ponad 1/3 mieszkańców Polski narażona jest na ponadnormatywny hałas. Województwo podkarpackie na tle kraju należy do województw średnio zagrożonych hałasem. Wpływ na klimat akustyczny posiada emisja hałasu komunikacyjnego, przemysłowego oraz komunalnego (obecnego w pomieszczeniach i miejscach przebywania ludzi). Najbardziej negatywnie odbierany jest przez ludzi hałas drogowy i osiedlowy.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa źródłami hałasu, dla których ustalono dopuszczalne wartości w środowisku są:

- drogi i linie kolejowe;
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych;
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu (hałas przemysłowy i komunalny);
- linie elektroenergetyczne.

Hałas przemysłowy i komunalny

Hałas przemysłowy i komunalny jest odczuwalny jako jeden z najbardziej uciążliwych w środowisku. Analiza danych z ostatnich lat wskazuje, że zagrożenie hałasem przemysłowym ma charakter coraz bardziej lokalny, a dostępność do nowoczesnych technologii w produkcji sprawia, że zasięg hałasu przemysłowego staje się coraz mniejszy.

Analizując dane z lat poprzednich można stwierdzić, iż stan zagrożenia hałasem przemysłowym ulega zmianie (zmniejsza się), co wiąże się z transformacją gospodarki. W miejscu hałasu przemysłowego pojawia się coraz częściej zagrożenie hałasem komunalnym (lokale rozrywkowe w porze nocnej, drobna wytwórczość i usługi, instalacje klimatyzacyjno-wentylacyjne z pomieszczeń handlowych, biurowych i usługowych). Emitują one hałas o niewysokim poziomie i niewielkim zasięgu oddziaływania, często o nieznacznych przekroczeniach. Są one

przyczyną częstych interwencji z uwagi na niewłaściwą lokalizację, często w zwartej zabudowie, powodującą lokalną uciążliwość akustyczną.

Jednak hałas ze źródeł przemysłowych czy komunalnych jest stosunkowo łatwy do wyeliminowania (w porównaniu do hałasu komunikacyjnego), poprzez m.in. modernizację linii technologicznych, stosowanie wyciszeń i obudów dźwiękochłonnych wymaga również zdecydowanie mniejszych nakładów finansowych.

Hałas komunikacyjny

Dominującym źródłem zakłóceń klimatu akustycznego środowiska w województwie oraz gminie jest **hałas drogowy**. Gwałtowny rozwój motoryzacji w ostatnich latach związany, z tym wzrost natężenia ruchu, spowodowały znaczne pogorszenie klimatu akustycznego

Oddziaływanie komunikacji drogowej na klimat akustyczny ma tendencję rosnącą. Wiąże się to ze stale rosnącą liczbą pojazdów na drogach, przy jednoczesnym nienadążaniu z rozbudową lub modernizacją układów komunikacyjnych. Stwierdza się zanikanie ciszy nocnej w obszarach bezpośrednio sąsiadujących z ciągami komunikacyjnymi, prowadzącymi ruch tranzytowy.

Przekroczenia progowych poziomów hałasu, skutkujące zaliczeniem obszaru do kategorii terenu zagrożonego hałasem zostały stwierdzone na terenie powiatu łąncuckiego w punkcie pomiarowym w Łąncucie.

Na terenie powiatu nie przeprowadzano badania hałasu kolejowego.

Zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. **w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określiły** dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Przedstawia je poniższa tabela:

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Według Państwowego Zakładu Higieny skala uciążliwości hałasu przedstawia się następująco:

- mała uciążliwość hałasu $L_{Aeq} < 52\text{dB}$
- średnia uciążliwość hałasu $52 \leq L_{Aeq} < 62\text{dB}$
- duża uciążliwość hałasu $63 \leq L_{Aeq} < 70\text{dB}$
- bardzo duża uciążliwość hałasu $L_{Aeq} < 70\text{dB}$

Ostatnie badania w Polsce przeprowadzone przez Inspekcję Ochrony Środowiska oraz specjalistyczne instytuty zajmujące się akustyką środowiska wskazują na poszerzanie obszarów o niekorzystnym klimacie akustycznym.

Rysunek Nr 5 - Sieć dróg krajowych objęta monitoringiem

Natężenie ruchu pojazdów lekkich (PL) i ciężkich (PC), na kolejnych odcinkach dróg krajowych przyjęte do obliczeń akustycznych, z podziałem na porę dzienną (godz. 6 – 18), wieczorną (18-22) i nocną (22-6) oraz dla całej doby

L.p.	Nr drogi		Nazwa odcinka	ID odcinka	Km		Pora dzienna		Pora wieczorna		Pora nocna		Doba		SDR
	Kraj.	E			Pocz.	końca	PL	PC	PL	PC	PL	PC	PL	PC	
1.	4	E40	GR. WOJ.-MACHOWA	PK_6_0650_4	527.5	529.2	10092	2549	2481	714	1554	1343	14127	4606	18733
2.	4b	E40	MACHOWA-PILZNO	PK_6_0651_4	529.2	535.0	9483	2549	2472	655	1736	1235	13691	4439	18130
3.	4b	E40	PILZNO-DĘBICA	PK_6_0652_4b	1.9	2.5	9983	2358	2455	549	1592	1060	14030	3967	17997
4.	4	E40	DĘBICA /OBWODNICA/	PK_6_0653_4	548.1	551.9	8841	2048	2208	519	1324	967	12373	3534	15907
5.	4	E40	DĘBICA-LUBZINA	PK_6_0654_4	551.9	554.7	9007	1820	2174	442	1192	828	12373	3090	15463
6.	4	E40	LUBZINA-ROP CZYCE	PK_6_0655_4	554.7	558.2	9637	1792	2383	446	1440	942	13460	3180	16640
7.	4	E40	ROP CZYCE /PRZEJŚCIE/	PK_6_0656_4	558.2	567.4	11007	1956	2600	453	1594	860	15201	3269	18470
8.	4	E40	ROP CZYCE-SĘDZISZÓW MŁP.	PK_6_0657_4	567.4	572.7	8985	1673	2127	399	1320	774	12432	2846	15278
9.	4	E40	SĘDZISZÓW MŁP.-KŁĘCZANY	PK_6_0658_4	572.7	582.1	10686	1975	2485	455	1529	757	14700	3187	17887
10.	4	E40	KŁĘCZANY-RZESZÓW	PK_6_0659_4	582.1	587.5	11591	1809	2539	398	1552	771	15682	2978	18660
11.	4	E40	RZESZÓW-KRACZKOWA	PK_6_0660_4	602.3	606.5	19488	2153	4704	400	2294	664	26486	3217	29703
12.	4	E40	KRACZKOWA-ŁAŃCUT	PK_6_0661_4	606.5	614.6	14439	1768	3457	356	1835	598	19731	2722	22453
13.	4	E40	ŁAŃCUT /PRZEJŚCIE/	PK_6_0662_4	614.6	615.6	10617	1667	2081	322	1241	574	13939	2563	16502
14.	4	E40	ŁAŃCUT-PRZEWORSK	PK_6_0663_4	615.6	632.9	9461	1519	2136	316	1410	574	13007	2409	15416
15.	4	E40	PRZEWORSK /PRZEJŚCIE/	PK_6_0664_4	632.9	637.6	10870	1351	2162	285	1406	501	14438	2137	16575
16.	4	E40	PRZEWORSK-JAROSŁAW	PK_6_0665_4	637.6	643.8	7101	1093	1492	227	1219	488	9812	1808	11620
17.	4	E40	JAROSŁAW /PRZEJŚCIE/	PK_6_0666_4	643.8	653.8	10430	1308	2819	307	1440	455	14689	2070	16759
18.	4	E40	JAROSŁAW-RADYMNO	PK_6_0667_4	653.8	660.1	8351	1275	1829	237	1197	439	11377	1951	13328
19.	9	E371	GR.WOJ.-NAGNAJÓW	PK_6_0668_9	126.7	127.1	5461	1852	1408	496	812	724	7681	3072	10753
20.	9	E371	JADACHY-NW.DĘBA	PK_6_0669_9	132.5	141.3	4813	1212	1159	334	726	578	6698	2124	8822
21.	9	E371	NW.DĘBA /PRZEJŚCIE/	PK_6_0670_9	141.3	145.4	6772	1182	1436	296	800	527	9008	2005	11013
22.	9	E371	NW.DĘBA-MAJDAN KRÓLEWSKI	PK_6_0671_9	145.4	147.2	5735	1153	1345	314	839	480	7919	1947	9866

3.5. Jakość gleb

Gleby Podkarpacia charakteryzuje zmienność typologiczna związana z budową geologiczną, morfologią terenu, stosunkami wodnymi, charakterem szaty roślinnej oraz działalnością człowieka. Gleby najwyższych klas bonitacyjnych I - IV (objęte ochroną) zajmują około 70% powierzchni wszystkich użytków rolnych. Koncentrują się one w środkowej części województwa, w dolinach rzek Wisły, Sanu i ich dopływów. Są to mady i czarnoziemy wytworzone z lessów.

W części północnej i w Kotlinie Sandomierskiej dominują gleby brunatne i bielcowe wytworzone z piasków, glin, ilów i utworów pyłowych, klas V i VI, niekiedy klasy IV. Na Pogórzu Karpackim i w Karpatach występują gleby brunatne, pyłowe i pyłowo-ilaste, klas III - IV (na wierzchołkach i łagodnych zboczach), klas V i VI (stromo zbocza). Wyższe partie pokrywają gleby szkieletowe.

Stan gleb województwa jest na ogół dobry. Podstawowymi czynnikami degradacji gleb w województwie są zjawiska erozyjne (w tym osuwiska), zakwaszenie gleb, zanieczyszczenie gleb substancjami chemicznymi i eksploatacja surowców. Na terenie województwa erozją wietrzną zagrożonych jest 12,5% gleb użytkowanych rolniczo, wodną 36,3 % i wąwozową 24,6% gruntów rolnych i leśnych. Badania wykazały, że ponad 70% użytków rolnych ma odczyn kwaśny i bardzo kwaśny (pH do 5,5), w związku z czym najwyższe w kraju potrzeby wapnowania.

Stopień zanieczyszczenia chemicznego gleb w województwie na ogół jest niewielki. Na 95% rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie stwierdza się znaczącego wpływu emisji przemysłowych na poziom zawartości metali ciężkich i aktywność promieniotwórczą w glebie. Zanieczyszczenia gleb mają charakter punktowy (emisja dużych zakładów przemysłowych i składowiska odpadów) i liniowy (wzdłuż szlaków komunikacyjnych, o znacznym natężeniu ruchu).

W 2005 r. na obszarze powiatu łańcuckiego odnotowano przekroczenia standardów ziemi i gleby.

Natomiast przeprowadzone badania gleb na zawartość metali ciężkich wzdłuż trasy E94 nie wykazały nadmiernego ich zanieczyszczenia.

3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

Wszystkie urządzenia elektryczne, w tym napowietrzne linie przesyłowe, wytwarzają w swoim otoczeniu pola elektromagnetyczne. W zależności od zakresu częstotliwości, pola elektromagnetyczne wytwarzają elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące ($1-10^{16}$ Hz) oraz promieniowanie jonizujące ($10^{16}-10^{22}$ Hz). Źródłem promieniowania niejonizującego są systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje nadawcze radiowe, telewizyjne, telefonii komórkowej,

urządzenia radiolokacyjne (radary), telefony komórkowe, medyczne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne, gospodarstwa domowe (kuchenki mikrofalowe).

Źródłem promieniowania jonizującego są promienniki ultrafioletu.

Ochrona ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym uregulowana jest przepisami: ochrony przed promieniowaniem, zagospodarowania przestrzennego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisami sanitarnymi.

W obszarze otaczającym źródło pola elektromagnetycznego, jakim są linie elektroenergetyczne, występuje podwyższony poziom natężenia pola elektromagnetycznego. Pole to o częstotliwości 50Hz i przy natężeniu powyżej 1kV/m, poprzez swoją składową elektryczną ma niekorzystny wpływ na organizmy żywe.

Miarą pośrednią oddziaływania pola jest prąd pojemnościowy, płynący przez ciało człowieka do ziemi. Ustalona, bezpieczna wartość tego prądu przy dotykaniu elementów metalowych, pojazdów, ogrodzeń i innych przedmiotów usytuowanych w pobliżu urządzenia elektrycznego nie powinna przekraczać 4 mA.

Zapisy art. 26 ustawy Prawo ochrony środowiska (2001) włączają w zakres Państwowego Monitoringu Środowiska informacje dotyczące promieniowania jonizującego. Podsystem monitoringu promieniowania jonizującego obejmuje następujące zadania:

- badania zawartości sztucznych izotopów α - oraz β - promieniotwórczych w powietrzu,
- badania stężenia cezu Cs -137 w powietrzu, wodzie i glebie,
- badania stężeń wybranych radionuklidów (cezu, strontu i plutonu) w śródlądowych wodach powierzchniowych i osadach dennych. Program pomiarowy podsystemu monitoringu promieniowania jonizującego jest realizowany wyłącznie na poziomie krajowym przez wyspecjalizowane jednostki na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

W Mieście Łańcut zlokalizowane są nadajniki głównych operatorów sieci telefonii komórkowej oraz linie elektryczne mogące stanowić źródło promieniowania elektromagnetycznego. W 2023 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska włączył do stałej sieci monitoringowej punkt zlokalizowany w Łańcucie os. Gen. Maczka 1.

Mapa Nr 5 - Lokalizacja punktów pomiarowych w województwie podkarpackim (źródło:GIOŚ)

Tabela Nr 4 - Wyniki pomiarów w stałym punkcie monitoringowym (źródło:GIOŚ)

Nazwa punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Stwierdzenie zgodności		
			E max [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WM_E
R_2021_E_9	0,99	0,61	1,13	0,7	0,07

3.7. Przyroda

Środowisko przyrodnicze województwa podkarpackiego jest bardzo zróżnicowane i dobrze zachowane. Świadczy o tym występowanie na jego terenie wielu gatunków zwierząt i roślin objętych ochroną gatunkową, w tym:

- gatunków rzadkich,
- gatunków reliktowych (m.in. wąż Eskulapa, rosiczka okrągłolistna),

- gatunków endemicznych (głównie wśród bezkręgowców i grupy roślin wschodniokarpackich),
- skrajnie zagrożonych w skali europejskiej (m.in. żbik, nadobnica alpejska, orzeł przedni),
- zagrożonych wyginięciem w skali światowej (m.in. wilk, kania ruda, derkacz, wydra),
- uznawanych za priorytetowe w międzynarodowym systemie Natura 2000.

Zaledwie ok. 2% obszaru miasta to grunty zakwalifikowane jako lasy, co jest raczej charakterystyczne dla terenów miejskich.

Według danych GDOŚ na obszarze Miasta Łańcut dotychczas ochroną prawną zostało objętych 13 pomników przyrody oraz 58 tworów przyrodniczych.

4. ZAMIERZENIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ I POPRAWĄ STANU ŚRODOWISKA

4.1. WZMOCNIENIE INSTYTUCJONALNE

Absorpcja środków finansowych pochodzących z funduszy strukturalnych, możliwych do pozyskania, w tym na ochronę środowiska wymaga zapewnienia sprawnego systemu zarządzania, monitorowania stanu środowiska kontroli i oceny realizacji zadań związanych z ochroną środowiska (m. in. Bezpieczeństwa ekologicznego) oraz wdrażania, informowania i promocji działań na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska, monitorowania wpływu na środowisko przedsięwzięć bezpośrednio ze środowiskiem nie związanych. Przewidywane działania dotyczą zatrudnienia kadry o odpowiednich kwalifikacjach niezbędnej do działania instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska oraz zapewnienia pracownikom odpowiednich warunków technicznych umożliwiających sprawne i efektywne wykonywanie obowiązków

CEL STRATEGICZNY: Sprawne funkcjonowanie administracji do spraw ochrony środowiska.

Działania w zakresie realizacji celu strategicznego:

- tworzenie warunków technicznych umożliwiających sprawne i efektywne wykonywanie obowiązków dotyczących ochrony środowiska, w tym wzmocnienia systemu zarządzania jakością środowiska i oceny efektów ekologicznych (m.in. zaopatrzenie w odpowiedni sprzęt i oprogramowanie,

dostęp do Internetu, wdrożenie nowoczesnych technik monitorowania środowiska).

4.2. STYMULOWANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY Z UWZGLĘDNIENIEM ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

CEL STRATEGICZNY: Zwiększenie roli wiedzy i ekoinnowacyjności w procesie rozwoju gospodarczego i społecznego gminy

Kierunki działań w zakresie realizacji celu strategicznego:

- prowadzenie polityki zmierzającej do racjonalnego korzystania ze środowiska i jego zasobów.

4.3. EDUKACJA EKOLOGICZNA, DOSTĘP DO INFORMACJI I POSZERZENIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

Działania jakie będą podejmowane w ramach realizacji tego celu powinny przyczynić się do wykreowania społeczeństwa o wysokim poziomie zachowań, świadomego wzajemnych powiązań pomiędzy zagadnieniami gospodarczymi, społecznymi, ekologicznymi i politycznymi. Podstawowym i głównym celem edukacji ekologicznej jest podniesienie świadomości ekologicznej społeczności gminy, przejawiające się w postaci pozytywnych zachowań proekologicznych we wszystkich dyscyplinach życia i gospodarki, poczuciu współodpowiedzialności każdego obywatela za stan środowiska oraz umożliwieniu każdemu człowiekowi zdobywania wiedzy niezbędnej dla poprawy środowiska. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz prawo do informacji i udziału obywateli to podstawowe warunki spełnienia założeń realizacji idei zrównoważonego rozwoju.

CEL STRATEGICZNY: Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.

Kierunki działań w zakresie realizacji celu strategicznego:

- edukacja ekologiczna w zakresie kształtowania postaw sprzyjających osiąganiu efektów ekologicznych;
- rozwijanie edukacji ekologicznej na wszystkich poziomach szkolnictwa;
- propagowanie zagadnień ochrony ekosystemów, ochrony krajobrazu, kształtowanie norm zachowań sprzyjających ochronie różnorodności biologicznej;

- edukacja na rzecz ochrony powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji,
- propagowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- doskonalenie baz danych o środowisku w postaci elektronicznej, dostępnej za pośrednictwem Internetu;
- wsparcie wybranych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- szkolenia dla samorządów oraz społeczności lokalnych w zakresie informacji i komunikacji społecznej i udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji o działaniach inwestycyjnych (procedury ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, planów i programów);
- współpraca samorządów wszystkich szczebli w zakresie prezentacji o treściach ekologicznych w ramach oferty programowej regionalnych i lokalnych ośrodków telewizyjnych, radiowych i prasowych (praca ciągła);
- wspieranie jednostek zarządzających cennymi przyrodniczo obszarami chronionymi w zakresie: organizowania wystaw o charakterze edukacyjnym; działalności w zakresie muzealnictwa o charakterze przyrodniczym; rozwoju ścieżek edukacyjnych w terenie;

4.4. ASPEKTY EKOLOGICZNE W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM

Planowanie przestrzenne w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego zapewnia warunki utrzymania równowagi przyrodniczej. Przepisy, zwłaszcza ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zapewniają integrację problematyki środowiskowej z problematyką planowania przestrzennego.

CEL STRATEGICZNY: Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju gospodarczego województwa, w tym właściwa lokalizacja przestrzenna inwestycji.

Kierunki działań w zakresie realizacji celu strategicznego:

- rozpoznanie środowiska przyrodniczego w zakresie niezbędnym do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zapewniających optymalne relacje pomiędzy terenami inwestowania a terenami otwartymi oraz wykorzystanie lokalnego potencjału w zakresie zaopatrzenia w energię;
- identyfikacja obszarów problemowych, konfliktów przestrzennych i środowiskowych;
- współpraca instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska i jednostek w zakresie zagospodarowania przestrzennego na różnych szczeblach.

4.5. MECHANIZMY PRAWNO- EKONOMICZNE I FINANSOWE

W najbliższych latach działania będą ukierunkowane na dalszą efektywną realizację wymagań ochrony środowiska na obszarze Unii Europejskiej, wspieranie mechanizmów rynkowych oraz upowszechnianie systemów zarządzania środowiskowego. Produkty przyjazne środowisku mogą stać się czynnikiem decydującym, jeżeli chodzi o konkurencyjność na rynku. Należy się więc spodziewać zainteresowania systemami zarządzania środowiskowego. W najbliższych latach działania ukierunkowane będą na tworzenie warunków sprzyjających wdrażaniu tych systemów.

CEL STRATEGICZNY: Skuteczne wdrażanie mechanizmów prawnych, finansowych i ekonomicznych zapewniających efektywną i terminową realizację założonych celów ekologicznych.

Kierunki działań w zakresie realizacji celu strategicznego:

- zwiększenie nakładów na ochronę środowiska, w tym skuteczne pozyskiwanie środków finansowych na realizację projektów proekologicznych
- promocja i wdrażanie systemu „zielonych zamówień” realizowanych ze środków publicznych, a także uruchomienie „zielonych miejsc pracy” oraz wykorzystywanie środków pomocowych UE dla uruchomienia tych programów;
- preferencje proekologiczne w podatkach i opłatach lokalnych;
- kształtowanie równoprawnych warunków konkurencji przez pełne stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”;
- edukacja na temat systemów zarządzania środowiskowego, zwłaszcza w aspekcie korzyści finansowych.

5.STRATEGIA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY I POPRAWY STANU ŚRODOWISKA

5.1. PRIORYTETY EKOLOGICZNE

W oparciu o dotychczas obowiązujące strategie, programy i plany, raporty sporządzone na wszystkich szczeblach zarządzania oraz w oparciu o aktualny stan środowiska stwierdza się, że ochrona wód, gospodarka odpadami, bezpieczeństwo ekologiczne nadal są priorytetowymi dziedzinami ochrony środowiska. Większą wagę należy przyłożyć do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych i ochrony

powietrza, a także ograniczenia uciążliwości hałasu. Przy wyznaczaniu priorytetów ekologicznych przyjęto następujące kryteria:

- zgodność z priorytetami wyznaczonymi w polityce ekologicznej instytucji wyższego szczebla;
- zgodność z priorytetami ekologicznymi wynikającymi z przynależności do Unii Europejskiej oraz wynikającymi z dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym (Strategia rozwoju województwa podkarpackiego, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027; Strategia rozwoju powiatu m.in.);
- możliwość uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego na poprawę określonych działań na rzecz środowiska.

Zgodnie z w/w kryteriami zdefiniowane zostały następujące priorytety ekologiczne:

Priorytet	1. Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych
Priorytet	2. Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej
Priorytet	3. Ochrona przed hałasem
Priorytet	4. Ochrona jakości wód poprzez poprawę gospodarki ściekowej

Priorytetowe działania proekologiczne:

- w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych – wspieranie działań związanych z wykorzystaniem energii słonecznej, energii geotermalnej, energii wiatru oraz biomasy,
- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej – wspieranie projektów dotyczących redukcji zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery; projekty na rzecz ograniczania niskiej emisji;
- w zakresie ochrony przed hałasem – wspieranie działań związanych z ograniczaniem hałasu zagrażającego zdrowiu, w szczególności hałasu komunikacyjnego;
- w zakresie ochrony jakości wód – rozbudowa i modernizacja kanalizacji ściekowej, kontrola pozbywania się nieczystości ciekłych ze zbiorników;

**POZYSKIWANIE ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH
I ENERGOOSZCZĘDNOŚĆ – PRIORYTET 1**

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ORAZ UREGULOWANIA PRAWNE

Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego jest jednym z istotnym elementów zrównoważonego rozwoju, zarówno w dziedzinie

energetycznym jak i ekologicznym. Stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii zależy od zasobów i technologii ich przetwarzania.

W powiecie istnieją warunki eksploatacji „zielonej energii” bazujących na wykorzystaniu: energii słonecznej, energii geotermalnej, biomasy. Ustawa Prawo energetyczne nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną, obowiązek zakupu wytwarzanej na terytorium kraju energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii przyłączonych do sieci.

Konieczność wykorzystywania alternatywnych źródeł wynika głównie z potrzeby ograniczenia szkodliwych produktów spalania pierwotnych nośników (węgla i jego odmian) ograniczoności źródeł kopalnych, jak również dążenia do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego poszczególnych regionów.

Odnawialne źródła energii mogą stanowić istotny udział w bilansie energetycznym gminy. Mogą przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu, a zwłaszcza do poprawy zaopatrzenia w energię na terenach o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej.

Obowiązujące aktualnie przepisy prawa regulujące sytuację prawną podmiotów posiadających i prowadzących obiekty wytwórcze energii odnawialnej, proekologiczna polityka Państwa, a przede wszystkim obowiązek odkupu „zielonej energii” przez przedsiębiorstwa zajmujące się jej przesyłem i dystrybucją oraz możliwości korzystania z linii kredytowych i funduszy pomocowych, stworzyły sprzyjający klimat dla rozwoju działalności inwestycyjnej w tym zakresie.

Należy jednak podkreślić występowanie istotnych dla całego procesu pozyskiwania energii odnawialnej przeszkód i trudności. Zapisy takich dokumentów jak „Polityka energetyczna państwa” oraz „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej” wskazują na pożądany kierunek rozwoju. Ciągłe jednak brak mechanizmów skutecznie wspierających ten rozwój. Przepisy prawa często ulegają zmianom. Wprowadzenie „Prawa energetycznego” i kolejnych rozporządzeń wykonawczych nie zmieniło radykalnie tego stanu rzeczy.

CELE ŚREDNIOOKRESOWE I KRÓTKOOKRESOWE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ICH REALIZACJI

Cele średniookresowe

Cel nr 1 – Wzrost udziału energii odnawialnej

Cel nr 2 – Zmniejszanie energochłonności w procesach wytwórczych, świadczenia usług oraz konsumpcji.

Działania inwestycyjne:

- 1) budowa instalacji wykorzystujących energię odnawialną
- 2) inwestycje podnoszące efektywność energetyczną:
 - budowa energooszczędnych budynków mieszkalnych, biurowych i usługowych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
 - montaż kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych,
 - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, bloków, domów – wymiana wyposażenia na energooszczędne

Działania nieinwestycyjne:

- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnych oraz pomoc dla wprowadzenia bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii oraz nowych rozwiązań technologicznych;
- włączenie problematyki energii odnawialnej do planów zagospodarowania przestrzennego i planów rozwoju regionalnego;
- systematyczne zwiększanie zaangażowania środków publicznych (budżetowych i pozabudżetowych) w realizację programów efektywności energetycznej;
- podnoszenie świadomości z zakresu energetyki odnawialnej na poziomie lokalnym;
- promowanie korzyści wynikających z wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy finansowej oraz technicznej.

Cel krótkookresowy:

Cel nr 1 - Wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo – energetycznym

Działania inwestycyjne:

budowa instalacji do pozyskiwania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Działania nieinwestycyjne:

wspieranie rozwoju energetyki odnawialnej

Działania zmierzające do realizacji założonych celów należy w szczególności koncentrować na obszarach, gdzie występują udokumentowane źródła i zasoby energii odnawialnej.

OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO, KLIMATU I WARSTWY OZONOWEJ – PRIORYTET 2

INFORMACJE OGÓLNE

Obszar gminy pod względem jakości powietrza zalicza się do czystszych regionów w Polsce. Pomimo generalnie zadowalającej jakości powietrza występują problemy związane z tzw. „niską emisją” – t.j. emisji z kotłowni przydomowych – spalanie węgla kamiennego często o dużej zawartości popiołu i siarki oraz odpadów.

Realizacja priorytetu powinna przyczynić się do zapewnienia wysokiej jakości powietrza, spełniającej wymagania ustawodawstwa Unii Europejskiej oraz do poprawy warunków życia ludzi. Oraz do zmniejszenia zagrożeń wynikających z globalnego ocieplenia.

CELE ŚREDNIOOKRESOWE I KRÓTKOOKRESOWE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ICH REALIZACJI

Cele średniookresowe

Cel nr 1 – Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza atmosferycznego.

Cel nr 2 – Przeciwdziałanie globalnym zmianom klimatu poprzez sukcesywną redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Działania inwestycyjne:

- ograniczanie emisji komunikacyjnej i ochrona przed jej negatywnym oddziaływaniem poprzez budowę i modernizację istniejących połączeń komunikacyjnych, remonty dróg, tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego;
- redukcja niskiej emisji poprzez: modernizację istniejących źródeł ciepła – poprawę sprawności w procesach spalania i stosowanie ekologicznych nośników energii oraz termomodernizację budynków;
-

Działania nieinwestycyjne:

- działania edukacyjne i promocyjne dotyczące upowszechniania wykorzystania odnawialnych źródeł energii, stosowania ekologicznych nośników energii, edukacja na temat szkodliwości spalania materiałów odpadowych różnego pochodzenia;

Cele krótkookresowe

Cel nr 1 – Ograniczenie emisji niskiej ze źródeł komunalnych i ogrzewnictwa indywidualnego,

Cel nr 2 – Ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych,

Cel nr 3 – Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Ochrona powietrza atmosferycznego

Działania inwestycyjne:

- redukcja niskiej emisji poprzez: modernizację kotłowni komunalnych i w obiektach użyteczności publicznej z wykorzystaniem paliw ekologicznych, rozbudowę sieci gazowej celem umożliwienia wykorzystania gazu w indywidualnych systemach grzewczych, termomodernizację budynków, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Działania nieinwestycyjne:

- propagowanie zwiększania wykorzystania paliw alternatywnych (m.in. biopaliwa);
- promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Ochrona klimatu i warstwy ozonowej

Wszystkie kierunki działań zmierzających do ochrony powietrza atmosferycznego będą jednocześnie przeciwdziałać zmianom klimatu. Zmniejszenie ilości emitowanych zanieczyszczeń wiązać się będzie ze zmniejszeniem emisji dwutlenku węgla (głównego gazu cieplarnianego), który towarzyszy we wszystkich procesach przemysłowych emisji innych zanieczyszczeń powietrza (głównie spalanie paliw organicznych). Ponadto realizacja działań w zakresie ochrony klimatu wymagać będzie aktywnych prac podejmowanych w wielu innych sektorach m.in. w gospodarce odpadami, leśnictwie, rolnictwie.

Działania inwestycyjne:

- wszystkie działania inwestycyjne w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- wszystkie działania w odniesieniu do gospodarki odpadami (zmniejszenie ilości odpadów u źródła, odzysk odpadów), gospodarki leśnej (zwiększanie lesistości – jeden ze sposobów pochłaniania CO₂) i gospodarki rolnej (rozwój upraw energetycznych).

Działania nieinwestycyjne:

- promowanie i wspieranie wzorców konsumpcji i produkcji pożądanych z punktu widzenia ochrony klimatu oraz kreowanie świadomości społecznej w zakresie ochrony warstwy ozonowej.

DZIAŁANIA PRIORYTETOWE W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA

Tabela Nr 5 - Harmonogram realizacji i źródła finansowania działań priorytetowych w zakresie ochrony powietrza

L.p	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji
1.	2.	3.	4.
1.	Ograniczenie niskiej emisji z budynków mieszkalnych oraz komunikacji	przedsiębiorstwa, JST, właściciele budynków	2025-2030
2.	Realizacja działań i przedsięwzięć wykorzystujących w produkcji energii-źródła odnawialne	JST, przedsiębiorstwa właściciele budynków	2025-2030
3.	Realizacja zadań w zakresie poprawy infrastruktury drogowej i usprawnienia płynności ruchu	Zarządzający drogami	2025-2030

OCHRONA PRZED HAŁASEM - PRIORYTET 3

INFORMACJE OGÓLNE

Realizacja priorytetu ma na celu zmniejszenie uciążliwości hałasowej w środowisku i promieniowania elektromagnetycznego. Przyczyni się do podniesienia komfortu życia mieszkańców w rejonach, w których hałas jest uciążliwy i skuteczniejszej ochrony ludzi i środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

CELE ŚREDNIOOKRESOWE I KRÓTKOOKRESOWE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ICH REALIZACJI

Cele średniookresowe i krótkookresowe

Cel nr 1 - Zmniejszenie uciążliwości powodowanej emisją ponadnormatywnego hałasu pochodzącego od środków transportu, na obszarach o największym zagrożeniu /droga krajowa, autostrada/

Cel nr 2 - Niedopuszczenie do pogorszenia klimatu akustycznego na obszarach gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna.

Cel nr 3 - Ochrona mieszkańców i środowiska przed działaniem promieniowania elektromagnetycznego - utrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzenia dotrzymania tych poziomów.

Kierunki działań

Ochrona przed hałasem

Działania w zakresie realizacji długoterminowych celów w zakresie ochrony przed hałasem dotyczą realizacji inwestycji (związane z budową i remontem dróg) oraz działań nieinwestycyjnych.

Działania inwestycyjne:

- modernizacje i remonty nawierzchni dróg,
- stosowanie rozwiązań technicznych zapobiegających powstawaniu i przenikaniu hałasu do środowiska oraz środków zmniejszających poziom hałasu;
- zabezpieczanie przed degradacją obszarów, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna;

Działania nieinwestycyjne:

- preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów (właściwe planowanie przestrzenne), mogących powodować uciążliwość hałasową.

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym:

W tym zakresie Gmina Miasto Łańcut nie będzie podejmować działań o charakterze inwestycyjnym. W przypadku działań o charakterze nieinwestycyjnym, dotyczyć to będzie właściwego planowania (lokalizacji przestrzennej obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne).

Działania nieinwestycyjne:

uwzględnianie ochrony ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w aktualizowanym planie zagospodarowania przestrzennego studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Działania w zakresie ograniczania negatywnego oddziaływania hałasu dotyczyć będą przede wszystkim hałasu drogowego i koncentrować się będą w otoczeniu dróg.

Działania z zakresu ochrony promieniowania elektromagnetycznego koncentrować się będą wokół systemów przesyłowych energii elektrycznej oraz stacji telefonii komórkowej.

OCHRONA JAKOŚCI WÓD POPRZECZ POPRAWĘ GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ - PRIORYTET 3

INFORMACJE OGÓLNE

Realizacja priorytetu ma na celu zmniejszenie ilości nieoczyszczonych ścieków odprowadzanych do środowiska wodnego i glebowego. Pozwoli to na poprawę jakości wody w ciekach wodnych.

KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ICH REALIZACJI

Cel nr 1 - Kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

Działania nieinwestycyjne:

kontrola pozbywania się ścieków ze zbiorników bezodpływowych

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

6.1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie i koordynację działań określonych w Programie jest Wójt Gminy Łańcut. Współdziała on z organami administracji rządowej i samorządowej, instytucjami i innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Program będzie realizowany zgodnie z kompetencjami przez organy ochrony środowiska oraz podmioty działające na rzecz zrównoważonego rozwoju w zakresie określonym przez obowiązujące ustawy i w oparciu o aktualnie dostępne instrumenty: prawno-administracyjne oraz finansowo-ekonomiczne.

Podstawowy podział kompetencji organów administracji (w tym gminy) w zakresie ochrony środowiska reguluje art. 378 ustawy Prawo ochrony środowiska. Istnieją jednak pewne wyjątki dotyczące kompetencji reglamentujących sposób korzystania ze środowiska, zawarte w innych ustawach.

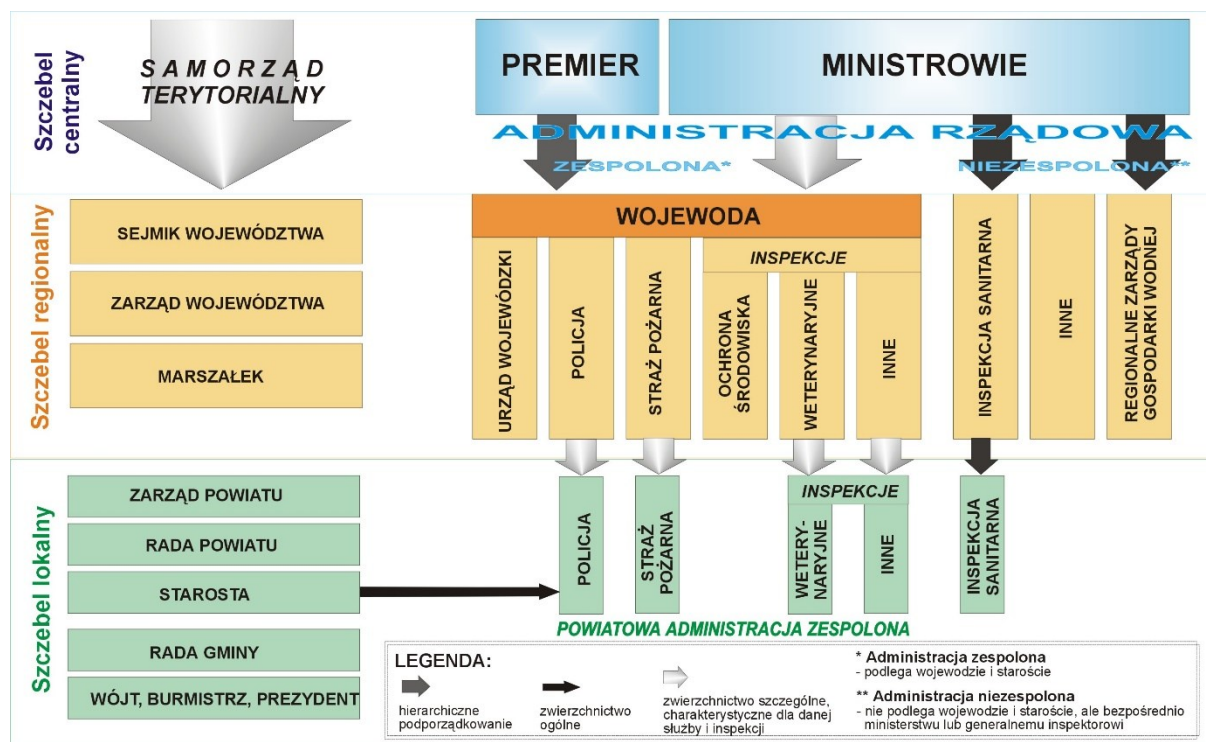
Warunkiem realizacji założonych celów ekologicznych jest: konsekwentna realizacja działań określonych w Programie, jego okresowa weryfikacja i aktualizacja wraz z oceną skutków dla środowiska. Odpowiedzialni za to są uczestnicy wdrażania Programu.

Na poziomie gminy organem realizującym działania określone w Programie jest wójt, dysponujący instrumentami prawnymi (decyzje, zezwolenia, kontrola i monitoring, nadzór, publiczne rejestry) umożliwiającymi realizację zadań, między innymi, w zakresie: zalesień i nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, łowiectwa, ochrony przed hałasem, korzystania z zasobów wodnych, wytwarzania, składowania i transportu odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, procesu inwestycyjnego, związane z przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko.

Założone w programie działania realizowane będą również przez przedsiębiorstwa i podmioty gospodarcze przestrzennie przypisane do gminy, zobowiązane do zarządzania środowiskiem, zgodnie z wymogami obowiązującego prawa.

Innymi współrealizatorami programu będą też organy administracyjne wyższego szczebla (rządowe i samorządowe), organizacje pozarządowe (głównie w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa), przedsiębiorcy, instytucje finansujące zadania z zakresu ochrony środowiska itp.

Odbiorcami Programu będzie społeczeństwo gminy, które poprzez wzrost wiedzy o stanie środowiska, może ją spożytkować do kontroli realizacji i efektów wdrażania Programu, do działań na rzecz ochrony środowiska na poziomie lokalnym i do osiągania określonych korzyści.

6.2. INSTRUMENTY I NARZĘDZIA REALIZACJI PROGRAMU

Cele ekologiczne określone w Programie mogą być skutecznie realizowane przez instrumenty wynikające z przepisów prawa, struktury zarządzania środowiskiem, rachunku efektywności ekonomicznej (finansowe i ekonomiczne) i polityki społecznej. Pomimo że Program nie jest aktem prawa miejscowego, wpływa na sytuację prawną podmiotów będących poza administracją.

Instrumenty społeczne

Efektywność Programu w dużej mierze uzależniona jest od społecznej akceptacji działań związanych z obowiązkiem ochrony środowiska i aktywnym działaniem społeczności zwłaszcza lokalnych. Niezbędne będą więc działania na rzecz łagodzenia konfliktów m.in. związanych z rozwojem inwestycyjnym na obszarach objętych ochroną przyrody. Narzędzia dla usprawnienia współpracy i budowania partnerstwa, tzw. „uczenie się poprzez działanie” to przede wszystkim:

- działania samorządu w zakresie dokształcania się i systemów szkoleń, interdyscyplinarnego modelu pracy, współpracy i partnerstwa w systemach sieciowych.
- budowanie powiązań władz samorządowych ze społeczeństwem poprzez:
 - udział społeczeństwa w zarządzaniu (systemy konsultacji i debat publicznych) oraz w procedurach ocen oddziaływania na środowisko;
 - wprowadzenie mechanizmów tzw. budowania świadomości (kampanie edukacyjne);
 - zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku poprzez tworzenie baz danych o środowisku i jego zagrożeniach.

Procedura postępowania w sprawie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko oraz przepisy prawne dotyczące pozwoleń zintegrowanych, standardów emisyjnych z instalacji, a także systemu kontroli przestrzegania przepisów prawa to narzędzia do zapobiegania i ograniczania przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko. W sytuacji, gdy brak jest możliwości całkowitego uniknięcia negatywnego oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia różnorodności biologicznej np. przy realizacji inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową i inwestycji drogowych konieczne będzie zastosowanie działań kompensacyjnych.

7. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem wdrażania polityki ochrony środowiska. Oznacza to konieczność monitorowania zachodzących zmian poprzez regularną ocenę stopnia jego realizacji w odniesieniu do założonych działań, przyjętych celów, a także ustalania rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem. Monitorowanie zmian pozwoli na ustalenie przyczyn ujawnionych rozbieżności.

Prawidłowa ocena realizacji Programu wymaga przyjęcia uporządkowanego systemu mierników jego efektywności.

Dla prawidłowej realizacji monitoringu wykonalności celów, priorytetów i zadań Programu Ochrony Środowiska Miasta niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami administracji samorządowej i rządowej, dotycząca stanu komponentów środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań ponadlokalnych. Przewiduje się wymianę ww. informacji w sposób zorganizowany – w ustalonej formie pisemnej lub elektronicznej (sprawozdawczość okresowa).

Główne wskaźniki, monitoringu programu.

Tabela Nr 4. Podstawowe wskaźniki monitorowania programu

Wskaźnik	Stan wyjściowy
Mieszkańcy korzystający z wodociągu	99,9 %
Mieszkańcy korzystający z kanalizacji	93,1 %
Ilość zbiorników bezodpływowych na ścieki	30
Ilość odebranych i zebranych odpadów	5461,994 Mg
Ilość odebranych i zebranych selektywnie odpadów	2464,804 Mg
Masa odebranych i zebranych odpadów w przeliczeniu na mieszkańca	0,307 Mg

8. WAŻNIEJSZE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl;
2. Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko;
3. Strategia rozwoju województwa podkarpackiego 2030;
4. Raport o stanie środowiska województwa podkarpackiego, PMS 2022;
5. Statystyczne Vademecum Samorządowca 2024 r.;
6. Baza danych lokalnych GUS 2024;
7. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły M.P. z 2016;
8. Województwo podkarpackie – podregiony, powiaty, gminy – US w Rzeszowie, 2024 r.;
9. Program ochrony środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2024-2030;
10. Plan Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego 2030
11. Hydroportal ISOK;
12. Dostępne materiały na stronie Urzędu Miasta Łańcuta;
13. Obowiązujące akty prawne;
14. Materiały internetowe GDOS

Ponadto wykorzystano materiały informacyjne zamieszczane na oficjalnych stronach internetowych organów i instytucji związanych z ochroną środowiska i innych jednostek realizujących zadania ochrony środowiska m.in. www.gios.gov.pl

Przewodniczący Rady: Sławomir Rejman